

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KONYA EREĞLİ BELEDİYESİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	11
8.	EKLER.....	58

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	6
Tablo 6: Belediyenin Hissedarı Olduğu Şirketlerdeki Sermayesi.....	12
Tablo 7: 2023 Yılı Diğer Kurumlara Tahsis Edilen Taşınmazlar Listesi.....	22
Tablo 8: 2023 Yılı Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazlar Listesi	23
Tablo 9: Amortisman Ayırma İşlemlerinde Tespit Edilen Hatalar	33
Tablo 10: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	44
Tablo 11: 2023 Yılı Vergi Gelirleri Tahsilatı Ayrıntı Cetveli	44
Tablo 12: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Alımlarda Ödenek Sınırı Aşımı ..	47

KISALTMALAR

A.Ş.	: Anonim Şirket
BKK	: Bakanlar Kurulu Kararı
BV	: Birleşik Veriler Defteri
EHK	: Elektronik Haberleşme Kanunu
EKAP	: Elektronik Kamu Alım Platformu
(M) sayılı R.G.	: Mükerrer sayılı Resmi Gazete
TAKBİS	: Tapu Kadastro Bilgi Sistemi
ÜFE	: Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Belediyenin Ortağı Olduğu Şirketlerdeki Sermaye Payı ile Muhasebe Kayıtlarında Yer Alan Tutarların Farklı Olması
2. Faaliyet Sonuçları Tablosunun Hatalı Olması
3. Kayıtlı Olmayan Taşınmazların Satışlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi
4. Bazı Alacak Hesaplarının Mizan Bakiyeleri ile Bilançodaki Tutarlarının Farklı Olması
5. Taşınmazlara İlişkin Değer Tespit İşlemlerinin Tamamlanmaması
6. Bir Kısım Taşınmazların Kaydının ve Değer Tespitlerinin Yapılmaması Nedeniyle Amortisman Hesabının Gerçeği Yansıtması
7. Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Kayıtlara Alınmaması ve Kayıtlarda Yer Alan Bazı Taşınmazların Tapu Kayıtlarında Farklı Görünmesi
8. Tahsisli Kullanılan Taşınmazların ve Belediyenin Başka Kurumlara Tahsis Ettiği Taşınmazların Kayıtlarda Görülmemesi, Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve Amortisman Ayrılmaması
9. Başka Kurumlara Tahsis Edilen Arazi ve Arsalardaki Takasların Muhasebe Birimine Bildirilmemesi ve Arazi ve Arsalara Hesabına Kaydedilmemesi
10. Taşınırlarla İlgili Mevzuata Uyulmaması ve Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinde Hata Olması
11. Taşınırlara İlişkin Kayıtların Fiili Durumu Yansıtması
12. Taşınır Mallara İlişkin Dönem Sonu İşlemlerinin Mevzuat Hükümlerine Göre Yürütülmemesi
13. Kiraya Verilen Taşınmazlarla İlgili Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması ve Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında İzlenmemesi
14. Bazı Maddi Duran Varlıkların Amortisman Ayırma İşlemlerinin Hatalı Yapılması

B. Diğer Bulgular

1. İşgale Konu Olan Taşınmazlardan Ecrimisil Alınmaması
2. Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar İle İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi
3. Büfe Olarak Kiralanan Alanların Aşılarak Çay Bahçesi Olarak Kullanılması ve Ecrimisil Alınmaması
4. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması
5. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na Göre Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgaliye Alınmak Suretiyle Kullandırılması
6. Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazların Yapı Ruhsatının Bulunmaması
7. Belediye Gelir Kalemlerinden Bazılarına İlişkin Tahakkuk Tahsilat Oranlarının Düşük Olması
8. Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Öngörülen Azami Sürede Banka Hesabına Aktarılmaması
9. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Alımlarda Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Aşılması
10. Bazı Mal Ve Hizmet Alımlarının Doğrudan Temin Limiti Altında Kalınmak Amacıyla Parçalara Bölünerek Gerçekleştirilmesi
11. Kanun Gereğince Kadınlar ve Çocuklar İçin Açılması Zorunlu Konukevlerinin Açılmaması
12. Hafriyat ve İnşaat Atıklarının Kontrolü ile Gelir Takibinin Yerine Getirilmemesi
13. Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması
14. Belediye Sınırları İçerisinde Yapılmış Olan Kamulaştırma Bilgilerinin Tapu İdaresinden Alınmaması ve Emlak Vergisi Bilgilerinin Güncellenmemesi
15. Hacedilemeyen Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi
16. Yevmiye Defterinde Boş Yevmiyeler Olması ve Geriye Dönük Kayıt Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Mahalli idarelerle ilgili düzenlemeler 1982 Anayasası'nın "Yürütme" başlıklı II. bölümünde yer alan 127'nci maddesinde:

"Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.

Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında Cumhurbaşkanının izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezi idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır." hükmü bulunmaktadır.

Anayasada atıf yapılan kanun, 5393 sayılı Belediye Kanunu olup; bu Kanun belediyenin kuruluşunu, organlarını, yönetimini, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde belediyenin görev ve sorumlulukları, 15 inci maddesinde belediyenin yetki ve imtiyazları, 16 ncı maddesinde ise belediyeye tanınan muafiyetler belirtilmiştir.

Belediyelerin mali işlemleri 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Belediyeler faaliyetlerini aşağıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda yapmaktadırlar.

-5393 sayılı Belediye Kanunu

-2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu,

-1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu,

-5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun,

-3194 sayılı İmar Kanunu,

- 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu,
- 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu,
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu,
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu,
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,
- 6183 sayılı Amme Alacakları ve Tahsil Usulü Hakkında Kanun,
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu,
- 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu,
- 2872 sayılı Çevre Kanunu,
- 3572 sayılı İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun,
- 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu,
- 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun,
- Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1 No'lu Kararname)

Ereğli Belediyesi, Konya İli sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır. Belediyelerin görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır. 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su, atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Belediyenin mali nitelikteki faaliyet, proje ve işlemleri ile faaliyet, görev ve yetki alanını düzenleyen temel kanun 5393 sayılı Belediye Kanunu olmakla birlikte aşağıda listelenen yasal düzenlemeler ile ikincil mevzuat da kurumun faaliyet, görev ve yetki alanına ilişkin

düzenlemeler içermektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır. Konya Ereğli Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 32 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı yedi birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü, Afet İşleri Müdürlüğü ve Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan dört başkan yardımcısı olup; meclis üyeleri arasından görevlendirilen başkan yardımcısı bulunmamaktadır.

Başkan yardımcılarına bağlı olan 19 hizmet birimi vardır. Bunlar Mali Hizmetler, Fen İşleri, Strateji Geliştirme, Zabıta, Kadın ve Aile Hizmetleri, İnsan Kaynakları ve Eğitim, Yazı İşleri, Emlak ve İstimlak, Su ve Kanalizasyon, Temizlik İşleri, Hal, Hukuk İşleri, Kültür ve Sosyal İşler, Bilgi İşlem, Park ve Bahçeler, Tarımsal Hizmetler, Ruhsat ve Denetim, Muhtarlıklar ve Destek Hizmetleri Müdürlükleridir.

Konya Ereğli Belediyesinin personel durumu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	264	138
Sözleşmeli Personel	6	6
Kadrolu İşçi	130	30
Geçici İşçi	-	-
Toplam	400	174
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	541

Belediye, temel hizmet, faaliyet ve görevleri kadrolu memur, sözleşmeli memur ve işçilerle yürütülmektedir. Belediyede 2023 yılı sonu itibariyle toplam 174 personel mevcut olup bu personelin 138'i kadrolu memur, 6'sı sözleşmeli memur ve 30'u kadrolu daimi işçi olarak görev yapmaktadır. Ayrıca Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 2 adet şirkette hizmet alımı yoluyla işçi statüsünde çalıştırılan personel sayısı ise 541'dir.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır.

Bu kapsamda Ereğli Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Ereğli Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Türü	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Bütçe	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)
01- Personel Giderleri	51.826.100,00	13.489.000,00	7.125.252,47/2.314.352,47	70.126.000,00	59.628.638,46	10.497.361,54
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.496.448,00	1.710.000,00	124.100,00/0,00	10.330.548,00	7.950.815,83	2.379.732,17
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	277.112.700,00	61.496.000,00	61.967.350,00/20.846.850,00	379.729.200,00	343.319.389,27	36.409.810,73
04- Faiz Gideri	18.051.445,00	4.000.000,00	4.500.000,00/5.000,00	26.546.445,00	26.103.807,83	442.637,17
05- Cari Transferler	11.008.500,00	1.510.000,00	3.176.747,09/1.035.747,09	14.659.500,00	12.018.770,06	2.640.729,94
06- Sermaye Giderleri	87.284.000,00	212.600.000,00	120.826.000,00/128.863.000,00	291.847.000,00	264.679.101,00	27.167.899,00
07- Sermaye Transferleri	692.807,00	0,00	0,00/0,00	692.807,00	691.806,19	1.000,81
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00/0,00	0,00	0,00	0,00

09- Yedek Ödenekler	45.528.000,00	0,00	0,00/44.654.500,00	873.500,00	0,00	873.500,00
Toplam	500.000.000,00	294.805.000,00	197.719.449,56/197.719.449,56	794.805.000,00	714.392.328,64	80.412.671,36

Ereğli Belediyesinin 2022 yılından devreden ödeneği olmayıp; 2023 mali yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 500.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş, yıl içinde eklenen 294.805.000,00 TL ek bütçe ödeneğiyle birlikte 2023 yılı ödenek toplamı 794.805.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 714.392.328,64 TL bütçe gideri yapılmış, 80.412.671,36 TL ödenek iptal edilmiş olup, 2024 yılı bütçesine devreden ödeneği bulunmamaktadır. Belediyenin 2023 yılı Bütçesi “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise toplam 679.805.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüştür.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	76.948.000,00	56.792.648,44	671.853,97	56.120.794,47	72,93
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	29.702.000,00	30.010.995,14	70.238,91	29.940.756,23	100,80
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	42.500.000,00	67.833.128,05	0,00	67.833.128,05	159,61
05- Diğer Gelirler	391.630.000,00	300.259.396,01	21.371,35	300.238.024,66	76,66
06- Sermaye Gelirleri	139.200.000,00	123.599.421,47	99.674,58	123.499.746,89	88,72
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-175.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	679.805.000,00	578.495.589,11	863.138,81	577.632.450,30	84,97

2023 yılında net Bütçe Geliri %84,97 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	70.126.000,00	59.628.638,46	85,03
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.330.548,00	7.950.815,83	76,96
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	379.729.200,00	343.319.389,27	90,41

04- Faiz Gideri	26.546.445,00	26.103.807,83	98,33
05- Cari Transferler	14.659.500,00	12.018.770,06	81,99
06- Sermaye Giderleri	291.847.000,00	264.679.101,00	90,69
07- Sermaye Transferleri	692.807,00	691.806,19	99,86
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	873.500,00	0,00	0,00
Toplam	794.805.000,00	714.392.328,64	89,88

2023 yılında Bütçe Giderleri %89,88 seviyesinde gerçekleşmiştir. Başlangıç bütçesinde öngörülen tutara göre: Personel Giderleri %85,03 , Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri %76,96 , Mal ve Hizmet Alım Giderleri %90,41 , Faiz Giderleri %98,33 , Cari Transferler %81,99 , Sermaye Giderleri %90,69 , Sermaye Transferleri %99,86 oranında gerçekleşmiştir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 504.212.980,63 TL, Faaliyet Net Geliri ise Birleşik Veriler Defterinden alınan Tabloda 596.832.984,26 TL iken; Kurumun gönderdiği Faaliyet Sonuçları Tablosunda ise 470.465.619,37 TL olup; iki farklı Faaliyet Net Geliri arasında 126.367.364,89 TL fark vardır. Bu nedenle Birleşik Veriler Defterinden alınan Tabloda ve Bilançoda Dönem Faaliyet Sonucu 92.620.003,63 TL Kar görünmekte iken; kurumun gönderdiği Faaliyet Sonuçları Tablosunda ise (eksi) -33.747.361,26 TL Dönem Zararı olarak görünmektedir.

Tablo 5: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Kurumun Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	BOLKAR İNŞ. HAY. TRZ. HİZ. İŞL. SAN. TİC. A.Ş.	18.354.000,00	18.353.500,00	99,39
2	ENERYA ENERJİ A.Ş.	112.200.000,00	11.220.000,00	10

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Ereğli Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel

Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı R.G.'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi

sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilecektir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları konusunda personelin görev unvanlarına ilişkin yetki ve sorumluluklarını kapsayan görev dağılım çizelgesinin oluşturulmaması ve personele duyurulmaması nedenlerinden dolayı eksiklikler bulunmaktadır.

İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare

performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma (*risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme*) yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır. İdare tarafından yetki devirlerinin sınırlarının yazılı olarak belirtilmemesine karşın yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin Ön Mali Kontrol Yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu, içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmadığı için İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin, yılda en az bir kez değerlendirilmesi yapılmamakta ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmamaktadır. Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik kapsamında idareye verilmiş iç denetçi kadrosu bulunmamaktadır. Kamu idaresi tarafından iç denetim birimi kurulmamıştır.

Sonuç olarak; İdare bünyesinde iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünden iç kontrol mevzuatı gereklerinin bir kısmının yerine getirildiği ancak; iç kontrol sistemi ile kurumsal risk yönetiminin, üst yönetim ve İdare personeli tarafından yeterince sahiplenilmediği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Konya Ereğli Belediyesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve

tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediyenin Ortağı Olduğu Şirketlerdeki Sermaye Payı ile Muhasebe Kayıtlarında Yer Alan Tutarların Farklı Olması

Belediyenin ortağı olduğu şirketlerinde bulunan sermayesi ile 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabındaki tutarın farklı olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241- Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının niteliğini açıklayan 181'inci maddesinde; “(1) Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır.”

“Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 182'nci maddesinde ise; “(1) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir...” hükümleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede ortak olunan şirketlerdeki yılsonu itibariyle Belediyeye ait sermaye payları toplamı ile Belediye kayıtlarında yer alan sermaye payı tutarları arasında 26.298.500 TL fark olduğu görülmüştür.

2023 yılı sonu itibariyle ortak olunan şirketlerin Belediyenin muhasebe kayıtlarında yer alan sermaye payı tutarları şu şekildedir:

241.01.01-Enerya Gaz : 325.000,00 TL
241.01.03-Bolkar AŞ: : 2.950.000,00 TL

Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere belediyenin 31.12.2023 İtibariyle şirketlerindeki sermaye tutarı toplamı 29.573.500 TL olduğu halde; Ereğli Belediyesinin bilançosunda 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 3.275.000,00 TL olarak muhasebeleştirilmesi nedeniyle mali tablolarda 26.298.500 TL eksik görünmektedir.

Tablo 6: Belediyenin Hissedarı Olduğu Şirketlerdeki Sermayesi

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	BOLKAR İNŞ. HAY. TRZ. HİZ. İŞL. SAN. TİC. AŞ	18.354.000,00	18.353,500,00	99,39
2	ENERYA ENERJİ AŞ	112.200.000,00	11.220.000,00	10
			Toplam: 29.573.500 TL	

Sonuç olarak 2023 yılı sonu itibariyle Belediyenin mali tablolarında 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında ortak olunan şirketlere ait sermaye payı toplamı 26.298.500 TL eksik görünmektedir. Hatanın düzeltilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Belediye şirketlerine yıl sonunda sermaye artışı yapıldığını ve işlemlerin yıl sonuna yetiştirilemediğini, belediye şirketlerinin sermaye payı ile muhasebe kayıtlarındaki pay tutarlarının uygun hale getirileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak; gönderilen cevapta konu ile ilgili çalışma başlatıldığı, belediyenin şirketlerinin sermaye payı ile muhasebe kayıtlarındaki pay tutarlarının uygun hale getirileceği belirtilmesine karşın; hatanın henüz düzeltilmediği anlaşılmaktadır.

BULGU 2: Faaliyet Sonuçları Tablosunun Hatalı Olması

126.367.364,89 TL tutarındaki arsa satış gelirlerinin Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda bulunmayan bir gelir koduna kaydedilmesi sonucu; Birleşik Veriler Defterinden Hesaplanan Faaliyet Sonuçları Tablosu ile Kurumun Gönderdiği Faaliyet Sonuçları Tablosundaki Dönem Faaliyet Sonucunun arasında 126.367.364,89 TL fark oluşmuştur.

Birleşik Veriler Defterinden Hesaplanan Faaliyet Sonuçları Tablosunda: Gelirler Toplamı 596.832.984,26 TL ve Faaliyet Sonucu 92.620.003,63 TL kar olmasına karşın; Kurumun Gönderdiği Faaliyet Sonuçları Tablosunda: Gelirler Toplamı 470.465.619,37 TL ve Faaliyet Sonucu (eksi) -33.747.361,26 TL zarar olup; iki Faaliyet Sonuçları Tablosundaki Dönem Faaliyet Sonucunun arasındaki fark 126.367.364,89 TL' dir. Hatanın, 126.367.364,89 TL tutarındaki arsa satış gelirinin, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda bulunmayan 600.06.01.05.01-Arsa Satış Gelirleri koduna kaydedilmesinden kaynaklandığı tespit edilmiştir.

27.05.2016 Tarihli ve 29724 mükerrer Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 1'inci maddesinde;

" (1) Bu Yönetmeliğin amacı, il özel idaresi, belediye, bağlı idare ve birliklerin; gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması, kesin hesabın çıkarılması, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul, esas, ilke ve standartların belirlenmesidir." hükümleri mevcuttur.

İlgili Yönetmelik hükümleri ile, mahalli idarelerin hesap ve kayıtlarında tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ve mali tablolarının doğru ve bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde hazırlanması amaçlanmıştır.

Yerel Yönetimler muhasebe kayıtlarını İlgili Yönetmelik ve Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'na göre yapmakla yükümlüdürler. Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda değişiklik yapmaya yine aynı Genel

Müdürlük yetkilidir.

Birleşik Veriler Defterinden Hesaplanan Bilançoda ve Kurumun Gönderdiği Bilançoda, Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu 92.620.003,63 TL' dir. Birleşik Veriler Defterinden Hesaplanan Faaliyet Sonuçları Tablosundaki: Gelirler Toplamı 596.832.984,26 TL ve Faaliyet Sonucu 92.620.003,63 TL kar varken; Kurumun Gönderdiği Faaliyet Sonuçları Tablosunda: Gelirler Toplamı 470.465.619,37 TL ve Faaliyet Sonucu (eksi) -33.747.361,26 TL zarar olup; iki Faaliyet Sonucu Tablosu arasındaki fark 126.367.364,89 TL' dir. İki tablodaki hesapların 1'nci Düzey karşılaştırılmasında 600.06 kodunun " Tanımsız " olması nedeniyle iki Faaliyet Sonuçları Tablosunun (Gelirler Toplamları) arasında 126.367.364,89 TL fark oluşmaktadır.

Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda 600.06.01.05.01-Arsa Satış Gelirleri kodu olmadığı için, Arsa satış gelirlerinin, bu kod yerine 600.11-Değer ve Miktar Değişimleri Gelirlerinin alt kodu olan 600.11.04.01.02 Mali Olmayan Varlıkların Miktar Değişiminden Kaynaklanan Gelirler ekonomik koduna kaydedilmesi gerekirken; bu koda kaydedilmediği anlaşılmıştır.

126.367.364,89 TL tutarındaki arsa satış gelirinin, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda 600.06.01.05.01 Arsa Satış Gelirleri kodu olmadığı halde 600.06 koduna kaydedilmesi, 600.11.04.01.02 gelir koduna kaydedilmemesi nedeniyle Faaliyet Sonuçları Hesabı'nda 126.367.364,89 TL görülmemektedir. Mezkur gelir kodunun kullanılarak ilgili gelirlerin mali tablolara yansımalarının sağlanması gerekir.

Kamu İdaresi cevabında bulguya herhangi bir itirazda bulunmamış ve hatayı kabul etmiştir.

Sonuç olarak, Birleşik Veriler Defterinden hesaplanan Faaliyet Sonuçları Tablosundaki Gelirler Toplamı 596.832.984,26 TL ve Faaliyet Sonucu 92.620.003,63 TL (kar) rakamları ile Kurumun gönderdiği Bilançodaki Faaliyet Sonucu aynı olmasına karşın, Kurumun Gönderdiği Faaliyet Sonuçları Tablosundaki Gelirler Toplamı 470.465.619,37 TL ve Faaliyet Sonucu (eksi) -33.747.361,26 TL zarar olup; iki Faaliyet Sonuçları Tablosunda (Gelirler Toplamlarında), faaliyet sonuçları arasında 126.367.364,89 TL fark bulunması nedeniyle 2023 yılı sonu itibariyle hata düzeltilenmemiştir. 2024 yılı itibariyle doğru gelir kodu kullanılarak hatanın düzelip düzelmediğinin sonraki denetimlerde kontrolü gerekir.

BULGU 3: Kayıtlı Olmayan Taşınmazların Satışlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Taşınmazlar hesabında kayıtlı olmayan arsaların satış işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde; satış değerinin tamamının ilgili maddi duran varlık hesabından düşüldüğü ve 600- Gelirler Hesabına kaydedildiği saptanmıştır.

Satılan arsaların satış değeri ile kayıtlı değer arasındaki farkın faaliyet hesaplarına kaydedilmesi gerekirken; kurumun taşınmazlar hesabında kayıtlı olmayan kıymet takdiri yapılmamış olan ilgili arsaların satış değerinin tamamının 600- Gelirler Hesabına kaydedilmesi; faaliyet hesaplarının gerçeği yansıtmayan faaliyet geliri göstermesine neden olmaktadır.

Belediye adına tapuda kayıtlı olan ancak değeri hakkında Belediye tarafından herhangi bir çalışma yapılmamış taşınmazların 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı ile yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre değerleri belirlenmediği için; satışı yapılan bu arsaların muhasebe kayıtlarında herhangi bir kayıtlı değeri bulunmadığı gibi maliyet bedeli de belirlenemediğinden; satış sonrası satış bedeli üzerinden kayıtlara alındığı; 250 Arazi ve Arsalar Hesabına alacak, 102 Bankalar Hesabı 100 Kasa Hesabına borç kaydı yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin, 250 Arazi ve Arsalar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 189'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde:

"Satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedeli 100- Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir." hükümleri mevcuttur.

İlgili taşınmazların satışlarına ilişkin muhasebe kayıtlarında, satış değeri ile maliyet bedeli arasındaki olumlu veya olumsuz farkın tespit edilememesi ve taşınmazın maliyet bedelinin düşülmemesi; 600- Gelirler Hesabının gerçeği yansıtmamasına neden olmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında bulguya herhangi bir itirazda bulunmamıştır. Belediyeye ait taşınmazların değer tespiti yapıp muhasebe kayıtlarına işlendikten sonra mevzuata uygun işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; henüz taşınmazların değer tespitlerinin yapılamadığı ve bu nedenle de muhasebeleştirilmelerinin usule uygun olarak düzeltilemediği anlaşılmaktadır.

BULGU 4: Bazı Alacak Hesaplarının Mizan Bakiyeleri ile Bilançodaki Tutarlarının Farklı Olması

Kurumun Kesin Mizan bakiyeleri ile Bilanço rakamlarının karşılaştırılması sonucu: Beş (5) alacak hesabının Kesin Mizan bakiyeleri ile Bilançodaki tutarlarının farklı olduğu saptanmıştır.

120- Gelirlerden Alacaklar Hesabının, 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının, 122- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının, 220- Gelirlerden Alacaklar Hesabının ve 222- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının, Kesin Mizan bakiyeleri ile Bilançodaki tutarlarının farklı olduğu görülmüştür. Örneğin 120- Gelirlerden Alacaklar Hesabının Birleşik Veriler Defterinden (BVD) hesaplanan Mizandaki borç bakiyesi 13.453.092 TL iken; Bilanço aktifinde 6.369.858 TL'dir.(Bilançoda 7.083.233 TL daha az). Buna mukabil 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının BVD' den hesaplanan Mizandaki borç bakiyesi 1.648.775 TL iken; Bilanço aktifinde 13.634.390 TL'dir.(Bilançoda 11.985.615 TL daha fazladır.)

121 Hesabında bilançoya fazla yansıyan miktar (11.985.615 TL) ile diğer 4 alacak hesabının (120,122,220 ve 222 no.lu hesapların) bilançoya az yansıyan tutarlarının toplamı eşittir. Adı geçen hesaplarda 31.12.2023 tarihine kadar hata olmadığı; hatanın bu hesapların yıl sonu birbirlerine devredilmesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

E-Belediye programından kaynaklandığı öngörülen hatanın düzeltilmesi için adı geçen alacak hesaplarının yıl sonu devir kayıtlarının veya devir kayıtlarına ilişkin programın gözden geçirilmesi gerekir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Bulguda belirtilen hesaplarda 31.12.2023 tarihinde mizan ve bilanço doğru olmasına rağmen; sistemsel bir sorun nedeniyle bilanço ve mizanın uyuşmadığını ve hatanın düzeltilmesi için İçişleri Bakanlığı (E-Belediye) ile iletişime geçildiğini belirtmiştir.

Sonuç olarak; bulguda belirtilen hatanın henüz düzeltilemediği anlaşılmıştır. Sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 5: Taşınmazlara İlişkin Değer Tespit İşlemlerinin Tamamlanmaması

Kamu İdaresinin taşınmaz yönetiminin; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yürütülmediği, Kamu İdaresi adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespitlerinin tamamlanmadığı, ilgili Yönetmelik'in taşınmazların kayıt esas ve usullerini düzenleyen hükümlerinin gereklerinin yapılmadığı, taşınmazların ilgili muhasebe hesaplarına maliyet bedeli ya da rayiç değeri ile kaydedilmediği görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ncü maddeleri ile düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallerin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere bu Kanun'un 44, 45 ve 60'ncü maddeleri ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 101'inci maddesine dayanılarak hazırlanan "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve Kontrol İşlemleri" başlıklı 5'inci maddesine göre kamu idareleri, mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilen ve elden çıkarılan taşınmazlarını, miktar ve değer olarak takip etmek amacıyla kayıt altına alacaklardır. Taşınmazların hangi değerler üzerinden kayıt altına alınacağı ise yine 5'inci maddede açıklanmış olup buna göre tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değer üzerinden kayıtlara alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesinde; ilgili Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanacağı belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde de, taşınmazlar hakkında Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, bu maddede belirtilen esaslara göre işlem yapılacağı belirtildikten sonra, Yönetmelik'in 188 ile 193'üncü maddeleri arasında taşınmaz varlıklara ilişkin işlemler muhasebe ilkeleri doğrultusunda açıklanmıştır.

Buna göre, taşınmaz elde edildiğinde maliyet bedeli üzerinden ilgili duran varlık hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; 31.12.2017 tarihine kadar tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden veya bu bedel belirlenemiyorsa maliyet bedeli/rayıç değeri üzerinden kayda alınması gerekmektedir.

Yönetmelik'e uygun olarak değerlendirme çalışmalarının yapılmaması sonucunda; 2023 yılı bilançosunda tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli/rayıç değeri ile emlak değerleri arasındaki fark kadar 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabı'nda hataya neden olunmuştur.

Kamu İdaresi cevabında bulguya ilişkin herhangi bir itirazda bulunmamış ve taşınmazların değer tespitlerinin yapılması için gerekli işlemler başlatılacağını bildirmiştir.

Sonuç olarak; taşınmaz kayıt ve yönetiminin gerçekleştirilmesi için taşınmaz envanterinin sağlıklı şekilde tespit edilmesi, değerlendirme işlemlerinin yapılması ve bunun sonucunda taşınmazların mali tablolarında doğru olarak gösterilmesi için gerekli çalışmalar yapılması gerekmektedir.

BULGU 6: Bir Kısım Taşınmazların Kaydının ve Değer Tespitlerinin Yapılmaması Nedeniyle Amortisman Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

Tapuda kayıtlı bir kısım taşınmazların kurum hesaplarında gözükmemesi ve bazı taşınmazların değer tespitinin yapılmaması nedeni ile taşınmazlara ilişkin amortisman hesaplamasının gerçeği yansıtmadığı, dolayısıyla 2023 yılı kesin mizanında 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının hatalı olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliğini belirleyen 178'inci maddesinde bu hesabın, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in hesabın işleyişini düzenleyen 179'uncu maddesinde ise hesaba ilişkin muhasebe kayıtları ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Bu durumda 4.10.2015 tarih ve 29522 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Amortisman ve Tükenme Payları başlıklı 47 No.lu Genel Tebliğine uygun olarak belediyenin tüm taşınır/taşınmaz envanterinin çıkartılarak hesaplara doğru bir şekilde

geçirilmesi, sözkonusu genelgeye uygun olarak amortismanlarının ayrılması ve 257 No.lu hesabın güncellenmesi gereklidir.

Kamu İdaresi cevabında bulguya herhangi bir itirazda bulunmamış ve taşınmaz kayıtları ile ilgili eksiklikler tamamlandıktan sonra amortisman hesaplarının güncelleneceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak; gönderilen cevaptan taşınmaz kayıtları ile ilgili eksikliklerin tamamlanmadığı ve bu nedenle de bir kısım taşınmazların kurum hesaplarında gözükmediği; bazı taşınmazların da değer tespitinin yapılmaması nedeni ile taşınmazlara ilişkin amortisman hesaplamasının gerçeği yansıtmadığı, dolayısıyla 2023 yılı kesin mizanında 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabındaki hatanın düzeltilmediği anlaşılmaktadır. Sonraki yıllardaki denetimlerde konunun takibi gereklidir.

BULGU 7: Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Kayıtlara Alınmaması ve Kayıtlarda Yer Alan Bazı Taşınmazların Tapu Kayıtlarında Farklı Görünmesi

Taşınmazların kaydına ilişkin Yönetmelik uyarınca, e Belediye sistemine geçildikten sonra yapılması gereken kayıtlar yapılmasına rağmen, e Belediye sistemine geçilmeden evvelki yıllara ait bazı kayıtların yapılmadığı ve Tapu idaresinde kayıtlı olan belediye taşınmazlarının bazılarının Belediyenin Taşınmazlar Cetvelinde görünmediği anlaşılmıştır.

Belediyenin Emlak ve İstimlak Müdürlüğü tarafından tutulması gereken Belediyenin kendi uhdesinde yer alan taşınmazlar listesinin tutulmuyup; onun yerine Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kayıtlarından alınan mülkiyeti Belediye adına tescil edilmiş taşınmazların listesi kullanıldığından muhasebe biriminin envanter kayıtlarının gerçeği yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5' inci maddesinde, Kayıtların belgeye dayanması esas olduğu belirtilmekte ve tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden veya bu bedel belirlenemiyorsa rayiç değer üzerinden kayda alınması gerektiği ifade edilmektedir.

Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Anılan Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7' nci maddesinde, ekteki Kayıt Planında yer alan taşınmazların, cinslerine göre

hangi formlara kaydedileceği ifade edilmiş ve kayıtların formlarda yer alan bilgileri içerecek şekilde yapılacağı belirtilmiştir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların daha sonra taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanması amacıyla mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek Yönetmelik'in ekinde (Ek-7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerektiği düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmeliğin “Kayıt değişikliği işlemleri” başlıklı 11'inci maddesinde, kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçüm değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtlar kapatılıp; oluşan taşınmazlar esas alınarak yeni kayıt tesis edileceği, terkin, satış, devir gibi mülkiyeti sona erdiren durumlarda sona eriş nedeni açıklanarak kaydın kapatılacağı, taşınmaza yapılan değer arttırıcı harcamaların taşınmazın değerine ekleneceği, 11'inci madde uyarınca kayıtlarda meydana gelen değişikliklerin en geç yedi gün içinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar; aralık ayı içinde işlem yapılanların ise aynı ayın sonuna kadar maliki kamu idaresine gönderileceği belirtilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Muhasebe sistemi” başlıklı 49' uncu maddesinde; kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerin belirli bir düzen içerisinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un “Kayıt zamanı” başlıklı 50' nci maddesinde ise; bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kayıtlarındaki mülkiyeti Belediye adına tescil edilmiş olan; ancak evvelki Sayıştay denetiminde bulgu konusu yapılmasına rağmen Kurumun taşınmaz yönetiminden sorumlu olan Emlak İstimlak Müdürlüğünde taşınmazların envanter kayıtları tutulmadığı için adedi belirlenemeyen çok sayıda taşınmazın Belediye muhasebe birimince muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir. Tüm taşınmazların Kurumun ilgili birimlerince envanter ve muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hatalara itirazda bulunmamıştır. Belediyenin Emlak İstimlak Müdürlüğü ile iletişime geçilerek mevzuata uygun işlem yapılmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; bulguda belirtilen hatalar henüz düzeltilemediği için sonraki yıllardaki denetimlerde konunun takip edilmesi gerekir.

BULGU 8: Tahsisli Kullanılan Taşınmazların ve Belediyenin Başka Kurumlara Tahsis Ettiği Taşınmazların Kayıtlarda Görülmemesi, Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve Amortisman Ayrılmaması

Belediyenin tahsisli kullandığı ve tahsis ettiği taşınmazlara yönelik tahsis işlemlerinin muhasebe kayıtlarında takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ait işlemleri açıklayan 187'nci maddesinde;

“... ”

5) *Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir.*

6) *Taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtları kapatılır.”*

Hükümleri yer almakta olup, tahsisli taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının ne şekilde olması gerektiği ilgili varlık hesaplarının işleyişini açıklayan maddelerde belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü değerlendirildiğinde, Belediye tarafından tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazların yardımcı hesaplar kullanılarak muhasebe kayıtlarında izlenmesinin gerektiği anlaşılmaktadır.

Kurumun gönderdiği Mizanda 250 Arsa ve Araziler Hesabı içinde 250.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar ve 250.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar kodlarında herhangi bir kayıt ve rakam bulunmamaktadır. Ayrıca 252 Binalar Hesabı içinde de tahsisli kullanılan taşınmazlar ve kamu idaresinin başka kurumlara tahsis ettiği taşınmazlar mevcut değildir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde 252-Binalar Hesabı'nın işleyişi 192'nci ve 193'üncü maddelerde açıklanmıştır.

“Hesabın Niteliği” başlıklı 192'nci maddesinde: “*Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.*” denilmiştir. "Hesabın işleyişi" başlıklı 193'üncü maddesinde hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir. Maddenin alacak kayıtlarının açıklandığı ilgili fıkrası: “(7) *Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına alacak, 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.*” şeklindedir.

Yapılan incelemede; 2023 yılı için idare tarafından “Kamu İdarelerinin Taşınmaz Kaydına İlişkin Yönetmelik” gereği hazırlanması gereken Ek:6 formuna ve 500-Net Değer Hesabı'nın borç kısmında kaydedilmediği, ayrıca ayrılması gereken amortisman tutarının Net Değer Hesabı'na alacak, Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na borç kaydedilmesi gerekirken bu kaydın yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu hesaplara kayıt yapılmaması sebebiyle 500-Net Değer Hesabı'nda hataya sebebiyet verilmiş, ayrıca diğer kurumlara tahsis edilen taşınmazların, ayrılması gereken amortisman tutarının ayrılmaması Faaliyet Sonuçları Tablosu'nda yer alan faaliyet sonucunun gerçeği yansıtmamasına ve bu nedenle de 2023 yılı Bilançosunda 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı'nın olması gerekenden yüksek görünmesine ve bu hatalı uygulamanın önceki yıllarda da yapıyor olmasından dolayı 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı'nın olduğundan yüksek görünmesine sebebiyet vermektedir.

Tablo 7: 2023 Yılı Diğer Kurumlara Tahsis Edilen Taşınmazlar Listesi

Sıra No	Mahalle	Ada	Parsel	Kime Tahsisli	Kaç Yıllığına
1	Yıldırım Beyazıt	572	7	İlçe Sağlık Müdürlüğüne	25 Yıllığına
2	Toros	2436	1	Ereğli T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müd.	25 Yıllığına
3	Belkaya	0	6436	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığına	25 Yıllığına
4	Türbe			Ereğli Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma Müd.(Adem Projesi İçin)	20 Yıllığına
5	Üçgöz	3569	2	Sağlık Tesisi Yapımı İçin İlçe Sağlık Müd.	25 Yıllığına
6	Barbaros	3613	1	İlçe Sağlık Müdürlüğüne	25 Yıllığına
7	Çömlekçi	1724	8	İlçe Sağlık Müdürlüğüne	25 Yıllığına
8	Yıldırım Beyazıt	572	5	İlçe Sağlık Müdürlüğüne	25 Yıllığına
9	Gökçeyazı	170	4	İlçe Sağlık Müdürlüğüne	25 Yıllığına

10	Hacımemiş	190	8	Millet Bahçesi Amaçlı Konya Büyükşehir Belediyesi	25 Yıllığına
11	Talatpaşa	1604	14	İlçe Sağlık Müdürlüğüne	25 Yıllığına
12	Fatih	3580	2	İlçe Sağlık Müdürlüğüne	25 Yıllığına

Tablo 8: 2023 Yılı Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazlar Listesi

Sıra	Mahalle	Ada	Parsel		
1	Akhüyük	0	368	Termal Tesis amaçlı Milli Emlak Müdürlüğü Tarafından ön tahsis yapıldı.	2 yıl ön tahsis
2	Gülbahçe	2867	1	Taşevler Restorasyon için Milli Emlak Müdürlüğü Tarafından ön tahsis yapıldı.	2 yıl Ön tahsis

Kamu İdaresi cevabında bulguya ilişkin herhangi bir itirazda bulunmamıştır. Belediye'nin tahsisli kullandığı ve tahsis ettiği taşınmazlara yönelik gerekli çalışmalar yapıldıktan sonra muhasebe kayıtlarına alınacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; bulguda belirtilen Belediyenin tahsisli kullandığı ve tahsis ettiği taşınmazlar muhasebe kayıtlarında görülmediği ve amortisman ayrılmadığı için sonraki yıllardaki denetimlerde konunun takip edilmesi gerekir.

BULGU 9: Başka Kurumlara Tahsis Edilen Arazi ve Arsalardaki Takasların Muhasebe Birimine Bildirilmemesi ve Arazi ve Arsalara Hesabına Kaydedilmemesi

Belediyenin mülkiyetinde olan diğer kurumlara tahsis edilen bazı arazi ve arsaların tevhid ve takas yapılmalarına rağmen; Emlak ve İstimlak Müdürlüğüne kayıt tutulmadığı gibi; durum Emlak ve İstimlak Müdürlüğüne Muhasebe birimine bildirilmediği için 250 Arazi ve Arsalara Hesabında kaydedilmediği ve mali tablolarda yer almadığı tespit edilmiştir.

Konya Büyükşehir Belediyesi Meclisi kararı ile onaylanan İmar Planında eşdeğer yer ayrılarak Ereğli Belediyesi adına kapanan imar yolundan ihdası nedeniyle ihdasen oluşan parsellerin T olarak tevhidine karar verilmiş; karar sureti gereği için Emlak ve İstimlak Müdürlüğüne gönderilmiş, ancak Muhasebe birimine bildirilmemesi nedeniyle ilgili yılda kayıt değişiklikleri yapılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "250 Arazi ve Arsalara Hesabı Hesabın Niteliği" başlıklı 188 inci maddesinde; "*arazi ve arsalar hesabının, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı*", "Hesabın İşleyişi" başlıklı 189 uncu maddesinde de; "*tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 250*

Arazi ve Arsalar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği, tahsis edilen arazi ve arsalarından tahsisi kaldırılanların maliki kamu idaresinin muhasebe birimince yine 250 Arazi ve Arsalar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği” ifade edilmiştir.

Yine 189' uncu maddede; *“tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden 250 Arazi ve Arsalar Hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği, tahsisli kullanılan arazi ve arsalarından tahsisi kaldırılanların tahsisli kullanan kamu idaresinin muhasebe birimince 250 Arazi ve Arsalar Hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği”* belirtilmiştir.

Ayrıca Muhasebat Genel Müdürlüğünün yayınladığı 15.11.2016 ve 09.01.2017 tarihli Mahalli İdareler 2016 ve 2017 Detaylı Hesap Planlarında *“250.01 Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Olanlar, 250.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği ve 250.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar”* ibarelerinin bulunduğu görülmektedir.

Diğer taraftan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 7' nci bölümünde; Kurumların muhasebesinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin *“Temel Muhasebe Kavramları ve İlkeleri”* başlıklı ikinci bölümünde yer alan *“Temel Kavramlar”* başlıklı 5' inci maddesinde; *“Genel yönetim muhasebesinin muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve belirtilen kavramlara göre yürütüleceği ifade edilmiş ve tam açıklama kavramı gereğince mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmelidir.”* denilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in *“Kayıt ve kontrol işlemleri”* başlıklı 5 inci maddesinde; kayıtların belgeye dayanması esas olduğu belirtilmekte ve tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden veya bu bedel belirlenemiyorsa rayiç değer üzerinden kayda alınması gerektiği ifade edilmektedir. Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli

yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır.

Anılan Yönetmeliğin “Kayıt şekli” başlıklı 7 nci maddesinde; ekteki Kayıt Planında yer alan taşınmazların, cinslerine göre hangi formlara kaydedileceği ifade edilmiş ve kayıtların formlarda yer alan bilgileri içerecek şekilde yapılacağı belirtilmiştir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların daha sonra taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanması amacıyla mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek Yönetmelik’in ekinde (Ek-7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerektiği düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmeliğin “Kayıt değişikliği işlemleri” başlıklı 11 inci maddesinde; kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçüm değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtlar kapatılıp oluşan taşınmazlar esas alınarak yeni kayıt tesis edileceği, terkin, satış, devir gibi mülkiyeti sona erdiren durumlarda sona eriş nedeni açıklanarak kaydın kapatılacağı, taşınmaza yapılan değer arttırıcı harcamaların taşınmazın değerine ekleneceği, 11 inci madde uyarınca kayıtlarda meydana gelen değişikliklerin en geç yedi gün içinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine; işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar, aralık ayı içinde işlem yapılanlar ise aynı ayın sonuna kadar maliki kamu idaresine gönderileceği belirtilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Kayıt zamanı” başlıklı 50 nci maddesinde ise; bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Belediye tarafından tahsise verilen ve takas yapılan bazı taşınmazların yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde muhasebe kayıtları yapılmadığı için kurumun mali tablolarında yer almadığı anlaşılmıştır. Belediye tarafından tahsise verilen; ancak sonradan tevhid ve takas yapılan bazı arazi ve arsaların mezkur mevzuat hükümleri uyarınca 250 Arazi ve Arsalar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguya ilişkin herhangi bir itirazda bulunmamıştır. Konuyla ilgili mevzuata uygun işlem yapılması için çalışmaların başlatılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; bulguda belirtilen diğer kurumlara tahsis edilen ve takas yapılan bazı

taşınmazların muhasebe kayıtları yapılmadığı ve belirtilen taşınmazlar 250 Arazi ve Arsalar Hesabında kayıtlı olmadığı için sonraki yıllardaki denetimlerde konunun takip edilmesi gerekir.

BULGU 10: Taşınırlarla İlgili Mevzuata Uyulmaması ve Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinde Hata Olması

Taşınırların giriş çıkış kayıtlarının, ambar sayım işlemlerinin Taşınır Mal Yönetmeliğine uygun olarak yapılmaması ve yıl sonu sayımlarının fiili olarak değil kaydi değerler üzerinden yapılması nedeniyle Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinde aşağıda belirtilen hataların olduğu görülmüştür.

A) 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinin Geçen Yıldan Devreden (2022 yılından devreden) sütununun toplam tutarı ile 2022 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinin Gelecek Yıla (2023 yılına) Devreden sütununun toplam tutarının farklı olduğu saptanmıştır. 2022 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelindeki Gelecek Yıla Devreden toplamı 29.760.095,07 iken; 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelindeki Geçen Yıldan Devreden tutar 32.363.439,55 TL olup; arada 2.603.344,48 TL'lık fark (2023 yılında fazlalık) bulunmaktadır.

B) 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelindeki Yıl içinde giren sütun toplamı ile 2023 yılı Taşınır İcmal Cetvelindeki Yıl içinde giren sütun toplamı farklıdır. 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelindeki Yıl içinde giren sütun toplamı 498.306.774 TL iken; 2023 yılı Taşınır İcmal Cetvelindeki Yıl içinde giren sütun toplamı 520.833.385,97 TL dir.(İki rakam arasında 22.526.611 TL fark vardır.)

C) 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinin Gelecek Yıla Devreden sütununun toplam tutarı ile 2023 yılı Taşınır İcmal Cetvelinin Gelecek Yıla Devreden sütununun toplam tutarı farklıdır. Yine 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelindeki Gelecek Yıla Devreden tutar 40.314.012,57 TL iken; 2023 yılı Taşınır İcmal Cetvelindeki Gelecek Yıla Devreden tutar 62.840.624 TL dir. (İki rakam arasında yine 22.526.611 TL fark vardır.)

18.01.2007 tarihli 26407 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile çıkarılan Taşınır Mal Yönetmeliğinin (22.04.2016 tarihli 29692 sayılı R.G.'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle değişik) "Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde:

"(2) Muhasebe kayıtlarında "150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine gönderilmez.

Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir.

(3) Muhasebe yetkilileri, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydeder.” hükümleri mevcuttur.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 30'uncu maddesinde kullanılan tüketim malzemesi çıkışlarının en geç üç ay içinde yapılması gerektiği, 32'nci maddesinde ise kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmasında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayım kurulu tarafından sayımın yapılması gerektiği açıkça izah edilmiştir.

Yıl sonu sayımlarının fiili olarak değil kaydi değerler üzerinden yapıldığı, tüketim malzemeleri çıkışlarının tüm birimlerce üç aylık dönemler itibarıyla yapılmadığı, bazı harcama birimlerinde tüketim yapılmadan tüketim çıkışı yapıldığı, taşınır sisteminde ambarda gözükten taşınırların fiilen ambarda olmadığı veya ambarlarda taşınır sisteminde kayıtlı olmayan taşınırların bulunması nedeniyle fiili durumla kayıtların uyuşmadığı anlaşılmıştır. Ancak bulgumuzun B) bendinde belirtilen 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetveli ile 2023 yılı Taşınır İcmal Cetvelindeki, Yıl içinde giren sütun toplamı rakamlarının birbirinden farklı olmasının nedeninin kullanılan programdan kaynaklanan bir hata olduğu anlaşılmıştır.

Kamu idaresi, 5018 sayılı Kanun ve Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine uymak ve mevzuatın öngördüğü uygulamaları yerine getirmekle yükümlüdür.

A) Taşınırların giriş çıkış kayıtlarının, ambar sayım işlemlerinin Taşınır Mal Yönetmeliğine uygun olarak yapılmaması ve yıl sonu sayımlarının fiili olarak değil kaydi değerler üzerinden yapılması nedeniyle Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinin hatalı olduğu görülmüştür. Taşınırların giriş, çıkış kayıtlarının, ambar sayım işlemlerinin tekrar kontrol edilerek Taşınır Cetvellerinin düzeltilmesi ve birbiriyle uyumlu hale getirilmesi,

B) Bulgunun B) bendinde belirtilen 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelindeki Yıl içinde giren sütun toplamı ile 2023 yılı Taşınır İcmal Cetvelindeki Yıl içinde giren sütun toplamı rakamlarının birbirinden farklı olmasına neden olan programdan kaynaklanan hatanın da düzeltilmesi, gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen hatalar Taşınır Cetvellerinin ve Mali tabloların doğruluğunu etkilemektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguya ilişkin herhangi bir itirazda bulunmamış ve konuyla ilgili olarak Emlak İstimlak Müdürlüğü'ne gerekli uyarılar yapıldığını, mevzuata uygun işlem yapılması için çalışmaların başlatılacağını bildirmiştir.

Sonuç olarak; gönderilen cevaptaki Sayıştay'a gönderilen taşınır ayrıntılı hesap cetvelindeki devirlerin hatalı olduğunun görüldüğü, İçişleri Bakanlığı ile yapılan görüşmede sistemsel bir sorun olduğu ve işlemin düzeltileceğinin açıklamasına karşın; devirlerin hatalı olmasına neden olan sistemsel hatanın henüz düzeltilemediği anlaşılmaktadır. Bulgumuzun B) ve C) bentlerinde belirtilen ve 22.526.611 TL'lık (aynı) farka neden olan " B) 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelindeki Yıl içinde giren sütun toplamı ile 2023 yılı Taşınır İcmal Cetvelindeki Yıl içinde giren sütun toplamlarının 22.526.611 TL farklı olması" konusu ile "C) 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinin Gelecek Yıla Devreden sütununun toplam tutarı ile 2023 yılı Taşınır İcmal Cetvelinin Gelecek Yıla Devreden sütununun toplam tutarının 22.526.611 TL farklı olması" konusunun aynı sistemsel hatadan kaynaklandığı anlaşılmakta ve İdare tarafından verilen cevapta da hatanın sistemsel olduğu kabul edildiği halde; bulgumuzun A) bendinde belirtilen "A) 2023 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinin Geçen Yıldan Devreden (2022 yılından devreden) sütununun toplam tutarı ile 2022 yılı Taşınır Ayrıntılı Hesap Cetvelinin Gelecek Yıla (2023 yılına) Devreden sütununun toplam tutarının 2.603.344,48 TL farklı olması (2023 yılında 2.603.344,48 TL fazlalık bulunmasındaki)" hataların taşınırların bilfiil sayılmamasından ve tabloların fiilen gerçeği yansıtmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

BULGU 11: Taşınırlara İlişkin Kayıtların Fiili Durumu Yansıtmaması

Kamu İdaresinin, Anlık Depo Durum Listesinde bulunan sarf malzemeleri ile 150 İlık Madde ve Malzemeler Hesabı'na yapılan kayıtların fiili durumla uyumlu olmadığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınırların Kaydı" başlıklı 12'nci maddesinin 1'inci fıkrasında; kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması gerektiği; kayıtların ise, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulacağı ve her bir kaydın belgeye dayanması gerektiği belirtilerek, 2'nci fıkrasında önceki yıldan devren gelen taşınırlar ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınırların; taşınırlardaki kayıp, fire, yıpranma ve benzeri

nedenlerle meydana gelen azalmaların; sayım sonucunda ortaya çıkan fazlaların, miktar ve değer olarak kayıtlara alınarak takip edileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Kayıt Zamanı, Kayıt Değeri ve Değer Tespit Komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinde; taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşının ölümü gibi yok olma hallerinde çıkış kaydedileceği ve giriş çıkış kayıtlarının taşınır işlem fişine dayanılarak yapılacağı ifade edilmiştir.

Yine Yönetmelik'in "Taşınır Giriş ve Çıkış İşlemlerinin Muhasebe Birimine Bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde ise; muhasebe kayıtlarında 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı'nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen "taşınır işlem fişlerinin" muhasebe birimine gönderilmeyeceği; genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır 2'nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesinin, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, tüketim amacıyla alınarak 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı'na kaydedilen sarf malzemelerin fiili olarak depoda bulunmasına rağmen taşınır işlem fişi ile çıkış yapılarak muhasebe kayıtlarından çıkarıldığı, muhasebe birimine yıl sonu itibarıyla fiili durumu gösteren bir liste gönderilmediği tespit edilmiştir. Kayıtların fiili durumla uyumlu olmasının temini için üç aylık dönemler itibarıyla kullanılmış tüketim malzemelerinin onaylı bir listesinin, yıl sonu itibarıyla fiili durumu gösteren bir listenin muhasebe birimine gönderilmesi ve 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı'ndaki kayıtların fiili durumla uyumlu olmasının sağlanması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguya ilişkin herhangi bir itirazda bulunmamıştır. Konu ile ilgili bütün birimlerin Taşınır Mal Yönetmeliği'ne uygun işlem yapmaları için uyarıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; bulgunun konusunun evvelki bulguda konu edilen "taşınırların giriş çıkış kayıtlarının, ambar sayım işlemlerinin Taşınır Mal Yönetmeliğine uygun olarak yapılmaması ve yıl sonu sayımlarının fiili olarak değil kaydi değerler üzerinden yapılması " ile de alakası

olması nedeniyle ve belirtilen konuların henüz düzeltilmediği anlaşıldığından sonraki yıllardaki denetimlerde belirtilen konuların takibi gereklidir.

BULGU 12: Taşınır Mallara İlişkin Dönem Sonu İşlemlerinin Mevzuat Hükümlerine Göre Yürütülmemesi

Taşınır mallara ilişkin yapılan incelemede mevzuat hükümlerince yapılması gereken işlemlerin yapılmadığı ve İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli'nin mevcut kayıtlar üzerinden düzenlendiği tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sayım ve Devir İşlemleri" başlıklı 6'ncı bölümünün, "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci ve 34'üncü maddelerinde özetle:

-Taşınırın harcama yetkilisince, kendisinin veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulan sayım kurulu tarafından yılsonlarında ve taşınır yetkilisinin lüzum gördüğü hal ve zamanlarda sayılacağı,

-Kayıtların sayım sonuçlarıyla uygunluğu sağlandıktan sonra sayım kurulu tarafından Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli düzenlenip imzalanacağı, bu cetvelin ekleriyle birlikte taşınır kayıt yetkilisinin yılsonu hesabını oluşturacağı,

Taşınır mal yönetim hesabının; yıl sonu sayımına ilişkin Sayım Tutanağı, Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli ve yıl sonu itibarıyla en son düzenlenen Taşınır İşlem Fişinin sıra numarasını gösterir Tutanak'tan oluşacağı,

belirtildikten sonra Taşınır mal yönetim hesabının hangi usullerle hazırlanacağı, ne suretle onaylatılacağı ve nasıl muhafaza edileceği ayrıntılı biçimde açıklanmıştır.

İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli'nin yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre düzenlenmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguya ilişkin herhangi bir itirazda bulunmamıştır. Konu ile ilgili bütün birimlerin Taşınır Mal Yönetmeliği'ne uygun işlem yapmaları için uyarıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; gönderilen cevaptan İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli'nin mevcut kayıtlar üzerinden düzenlenmesinin düzeltilmediği anlaşılmaktadır. Bulguda belirtilen hatalar düzeltilmediği için

sonraki yıllardaki denetimlerde konunun takip edilmesi gerekir.

BULGU 13: Kiraya Verilen Taşınmazlarla İlgili Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması ve Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında İzlenmemesi

Kurumun kiraya verdiği 183 gayrimenkulü bulunmasına rağmen 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile bu hesabın karşılık hesabı niteliğinde olan 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının hiç çalışmadığı görülmüştür. Kurumun mali tablolarında söz konusu hesapların yer almadığı, dolayısıyla Belediye tarafından kiraya verilen duran varlıkların ilgili hesaplarda izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “990- Kiraya verilen duran varlıklar hesabı” ile ilgili 475 (1) maddesinde; “Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır” ifadesi yer almaktadır. Yine aynı Yönetmeliğin 476 (1) maddesinde; “ Kiraya verilen duran varlıklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir: a) Borç 1 - Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir. b) Alacak 1 - Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir.” hükmü yer almaktadır.

2023 yılı hesabının incelenmesi neticesinde kiraya verilen İdare taşınmazlarının mezkur hesaplarda izlenmediği tespit edilmiştir. Kiraya verilen taşınmazların mali tablolar üzerinden takip edilmesi ve mali tabloların doğru bilgi içermesi amacıyla; İdarenin kiraya verdiği mülkiyetinde olan taşınmazlar için 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının kullanılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Konu ile ilgili Emlak İstimlak Müdürlüğü’ne gerekli uyarıların yapıldığı ve ilgili veriler Mali Hizmetler Müdürlüğü’ne teslim edildikten sonra muhasebe kayıtlarının mevzuata uygun şekilde yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; gönderilen cevapta konu ile ilgili çalışma başlatıldığına dair veya yapılması gereken kayıtlara ilişkin bir husus bildirilmemiştir. Bulguda belirtilen konu henüz düzeltilmediği için sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 14: Bazı Maddi Duran Varlıkların Amortisman Ayırma İşlemlerinin Hatalı Yapılması

Bazı maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı, bazı maddi duran varlıklar için ise kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı; amortisman tabi maddi duran varlıkların neler olduğu, bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarına ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, ayrılan amortismanların nasıl muhasebeleştirileceği ve varlıkların amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin nasıl tespit edileceği belirtilmiştir.

04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 Sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde ise; kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemelerde; anılan Yönetmelik ve Tebliğ hükümlerine aykırı olarak aşağıdaki tabloda gösterilen maddi duran varlıklar hesap grubunda yer alan bazı varlıklar için amortisman ayrılmadığı, bazı varlıklar için ise varlığın kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Belediyenin 2023 yılı mizanı incelendiğinde; yukarıda açıklanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin söz konusu hükümlerine aykırı olarak bazı duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı, bazı duran varlıklar için ise varlığın kayıtlı değerinden daha fazla amortisman kaydı bulunduğu tespit edilmiştir.

Amortisman tabi maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmaması nedeniyle, bilançoda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı olması gerekenden eksik, maddi duran varlıkların net değerleri ise fazla görünmektedir. Buna karşılık amortisman tabi maddi duran varlıklar için kayıtlı tutarından daha fazla amortisman ayrılması 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının olması gerekenden fazla görünmesine sebep olmaktadır.

Tablo 9: Amortisman Ayırma İşlemlerinde Tespit Edilen Hatalar

Hesap kodu Tüm Düzeyler	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (Hata Tutarı (TL))
251.xx.01.00.	TANIMSIZ	179.470,64	0,00	179.470,64
251.xx.99.00.	Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	548.181,32	0,00	548.181,32
251.xx.99.99.	TANIMSIZ	0,00	70.758,00	-70.758,00
252.xx.xx.00.00	TANIMSIZ	339.391,60	0,00	339.391,60
252.xx.xx.02.02	İlköğretim Okulları	187.651,49	0,00	187.651,49
252.xx.xx.04.11	İbadet Yerleri	55.575,00	0,00	55.575,00
252.xx.xx.04.13	Düğün, Tören ve Konferans Salonları	6.974.591,00	0,00	6.974.591,00
252.xx.xx.04.99	Diğer	986.613,00	0,00	986.613,00
252.xx.xx.06.02	Oteller	69.236,44	0,00	69.236,44
252.xx.xx.06.08	İçmece ve Kaplıca Tesisleri	1.300.000,00	0,00	1.300.000,00
252.xx.xx.06.99	Diğer	25.896.000,00	0,00	25.896.000,00
252.xx.xx.09.01	Alışveriş ve İş Merkezleri	39.799.006,00	0,00	39.799.006,00
252.xx.xx.09.04	Restoranlar, Lokantalar	0,00	59.264,00	-59.264,00
252.xx.xx.10.99	Diğer	21.061.170,00	0,00	21.061.170,00
252.xx.xx.99.00	TANIMSIZ	1.944.985,00	0,00	1.944.985,00
253.01.03..	Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri	125.511,90	0,00	125.511,90
253.01.99..	Diğer Tesis ve Sistemler	4.875,00	0,00	4.875,00
253.02.01..	Tarım ve Ormancılık Makineleri	974.168,12	22.843.651,07	-21.869.482,95
253.02.07..	Paketleme Makineleri	15,00	0,00	15,00
253.02.10..	Matbaacılıkta Kullanılan Makine ve Aletler	747,99	0,00	747,99
253.02.15..	TANIMSIZ	2.655,45	0,00	2.655,45
253.03.03..	Kurtarma Amaçlı Cihaz ve Aletler	3.000,00	0,00	3.000,00
253.03.05..	Tıbbi ve Biyolojik Amaçlı Kullanılan Cihazlar ve Aletler	68.716,08	0,00	68.716,08
254.01.04..	Arazi Taşıtları	11.000,00	0,00	11.000,00
254.01.06..	Mopet ve Motosikletler	4.800,00	0,00	4.800,00
254.01.08..	TANIMSIZ	2.021.646,60	0,00	2.021.646,60
254.01.10..	TANIMSIZ	1.500,00	0,00	1.500,00
254.01.13..	TANIMSIZ	3.170.151,83	0,00	3.170.151,83
254.03.03..	Uzay Araçları	380,00	0,00	380,00
255.01.03..	Koruyucu Giysi ve Malzemeler	759,21	2.999,98	-2.240,77
255.01.04..	Seyahat, Muhafaza ve Taşıma Amaçlı Demirbaş Niteliğindeki Taşınır	15.756,62	0,00	15.756,62
255.01.99..	TANIMSIZ	72,20	0,00	72,20
255.02.03..	Tekser ve Çoğaltma Makineleri	15.720,00	0,00	15.720,00
255.02.06..	Aydınlatma Cihazları	1.200,00	0,00	1.200,00
255.03.07..	TANIMSIZ	119.950,35	0,00	119.950,35

255.05.01..	Çiftlik Hayvanları	7.000,00	0,00	7.000,00
255.05.02..	Hizmet Amaçlı Hayvanlar	12.900,00	0,00	12.900,00
255.07.01..	Kütüphane Mobilyaları	4.106,00	0,00	4.106,00
255.07.02..	Basılı Yayınlar	17.573,23	0,00	17.573,23
255.07.03..	Görsel ve İşitsel Kaynaklar	404,56	0,00	404,56
255.07.04..	Bilgi Saklama Üniteleri	171,00	0,00	171,00
255.08.02..	Öğrenmeyi Kolaylaştırıcı Ekipmanlar	24.329,74	0,00	24.329,74
255.10.01..	Güvenlik ve Korunma Amaçlı Araçlar	3.265,00	0,00	3.265,00
255.10.03..	Yangın Söndürme ve Tedbir Cihaz ve Araçları	50.991,40	0,00	50.991,40
255.11.02..	Duvarda Sergilenen Süs Eşyaları	785,00	0,00	785,00
255.11.03..	Masa ve Sehpalarda Sergilenen Süs Eşyaları	10.000,00	0,00	10.000,00
255.12.01..	Yemek, Servis ve Çatal-Bıçak Takımları	98.120,54	0,00	98.120,54
255.12.02..	Büro Malzemeleri	7.633,70	8.019,92	-386,22
255.99.01..	Seyyar Kulübe, Kabin, Büfe ve Kafesler	0,00	31.222,78	-31.222,78
256....	HİZMET İMTİYAZ VARLIKLARI HESABI	50.750,00	0,00	50.750,00

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. İlgili hesapların incelenerek hataların düzeltilmesi sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, muhasebenin temel ilkeleri ve amortismanla ilgili yer verilen mevzuat hükümleri gereğince hatalı amortisman ayrılmış olan varlıklar için yeniden hesaplama yapılarak hatalı miktarların düzeltilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İşgale Konu Olan Taşınmazlardan Ecrimisil Alınmaması

Kamu İdaresine ait iki arsa ve araziye izinsiz kullanan kişilerden herhangi bir bedel alınmadığı, ecrimisil gelirlerinin tahakkuk ve tahsilinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu kaynakları arasında yer alan Kamu İdaresi taşınmazlarına ilişkin temel düzenlemeler 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde yapılmış olup; bu maddeye göre, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince, taşınır ve taşınmaz edinilmesi, yönetilmesi, trampası, elden çıkarılması, ecrimisilin tahsil ve takibinde

izlenecek yöntem, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi ve korunması, işgalli malların tahliyesi gibi hususlar ilgili kanunlarında düzenlenir.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinin 1'inci fıkrasında, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanun'un 9'uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmediği ve fuzuli şagilin kusurunun aranmadığı belirtilmiştir.

Aynı maddenin 4'üncü fıkrasında da; işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği belirtilmektedir. Dolayısıyla bu hükümlere istinaden, işgal altındaki idare taşınmazları için ecrimisil talep edilmesi ve akabinde tahliye işlemi için de talepte bulunulması gerekmektedir.

Ancak Kamu İdaresine ait bazı arsa ve arazilerin şahıslarca izinsiz olarak kullanıldığı halde, Kamu İdaresince ecrimisil talep edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu kaynaklarının mevzuata uygun olarak yönetilmesini teminen, Kamu İdaresine ait arazilerin izinsiz olarak işgal edilip edilmediğinin belli aralıklarla kontrol edilmesi, taşınmazların işgal edildiğinin tespit edilmesi halinde ise fuzuli şagilden ecrimisil talep edilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Tenkit ve tavsiyelere uygun işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; gönderilen cevapta konu ile ilgili çalışma başlatıldığına dair veya ecrimisilin tahakkuk, tahsiline ilişkin bir kayıt bildirilmemiştir. Bulguda belirtilen konu henüz düzelmediği için sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 2: Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar İle İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

Kurumun hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; taşınmazların, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde Yönetmelik ekindeki formlara kaydedilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde, kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların, çıkarılacak yönetmelik ile düzenleneceği belirtilmiştir.

Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır. Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesine göre taşınmazların; söz konusu Yönetmelik eklerinde gösterilen Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar, Orta Malları, Genel Hizmet Alanları, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formlarında yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazılarak kaydının tutulması; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerce hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi; mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde (Ek-7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulması; icmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılması ve bu taşınmazlara ilişkin adet ve yüzölçüm toplamalarının belirtilmesi gerekmektedir.

Yine Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesinde, maliyet bedeli veya rayiç değerler üzerinden muhasebe kayıtlarına alınacak olan taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergisi değerleri üzerinden kayıtlarının yapılacağı; fiili envanterlerinin emlak vergisi değeri üzerinden en geç 30.09.2014 tarihine kadar tamamlanarak Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve cetvellere kaydedileceği; bu taşınmazlara ait bilgilerin muhasebe kayıtları yapılmak üzere muhasebe birimine gönderileceği, muhasebe biriminin de bu taşınmazları 01.10.2014 tarihinde muhasebe kayıtlarından çıkarıp fiili envanter üzerinden kayıtlara alacağı belirtilmiştir.

2014 yılında tamamlanması öngörülen taşınmaz ve muhasebe kayıtları sonrası, yine Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesine göre, 31.12.2017 tarihine kadar, Yönetmelik'in 5'inci maddesinde belirtilen şekilde, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değeri üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde de, taşınmazlar hakkında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, bu maddede belirtilen esaslara göre işlem yapılacağı belirtildikten sonra, Yönetmelik'in 188 ile 193'üncü maddeleri arasında taşınmaz varlıklara ilişkin işlemler muhasebe ilkeleri doğrultusunda açıklanmıştır.

Yapılan denetimde, Kuruma ait taşınmazlar için Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te belirtilen kayıt formlarının ve bu formlar esas alınarak oluşturulması gereken taşınmaz icmal cetvellerinin Belediyece tutulmadığı tespit edilmiştir. Taşınmazların kaydına ilişkin Formların ve Taşınmaz İcmal Cetvellerinin oluşturulması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguya ilişkin herhangi bir itirazda bulunmamıştır. "Emlak İstimlak Müdürlüğüne Belediyemize ait taşınmazların kaydına ilişkin formlar ile icmal cetvellerinin düzenlenmesi için gerekli işlemler başlatılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak; bulguda belirtilen formlar ile icmal cetvelleri henüz düzenlenmediği için sonraki yıllardaki denetimlerde konunun takip edilmesi gerekir.

BULGU 3: Büfe Olarak Kiralanan Alanların Aşılarak Çay Bahçesi Olarak Kullanılması ve Ecrimisil Alınmaması

Yapılan denetim neticesinde büfe olarak kiralanın yerlerin etrafına başka büfe ve çay bahçesi yapılarak işgal edildiği, fuzuli şağil durumunda olanlara ecrimisil takdir edilmediği tespit edilmiştir.

İşletme sahiplerinin belediye ile olan sözleşmelerine aykırı olarak; kiraladıkları alanların dışında yerleri işgal ettikleri ve başka ticari işler yaptıkları tespit edilmiştir. Örnek olarak Güzelbahçe Parkında 2021-2024 dönemi için 3 yıllığına 10 metrekarelik bir büfe olarak ihalesi ve sözleşmesi yapılarak kiralanın alana müstecirin yedi adet büfe daha eklediği ve 162 metrekareye çıkardığı; ayrıca 1903 metrekarelik çay bahçesi yaptığı belirlenmiş ve bu alanlara ilişkin herhangi bir ecrimisil tahsil edilmemiştir. Sözleşmenin 6'ncı maddesinde; " *Kiracı, kiralanın yeri sözleşmede yazılı kullanım hal ve maksadından başka maksatla kullanamaz.*" hükmü vardır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde belediyeler de Kanun'un kapsamında sayılmış, 5393 sayılı Belediye Kanun'un 18'inci maddesinin (e) bendinde, Belediye Meclisinin bu konudaki görev ve yetkileri, 34'üncü maddesinde de encümenin görev

ve yetkileri düzenlenmiştir. 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinde, devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden ecrimisil alınması ve tahliyesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyenin yetkileri ve İmtiyazları başlıklı 15'inci maddesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir. Buna göre kurum taşınmazları hakkında da 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi uygulanmalıdır.

Mezkur mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, gerçek veya tüzel kişiler tarafından işgale uğrayan yerlerin tespit edilmesinin ardından kurulacak komisyon tarafından fuzuli şagile ecrimisil takdir edilmeli, tahliyesi için işlemlere başlanmalı ve bu yerler 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale edilmelidir.

Belediyenin, hem özellikle halkın kullanımına açık alanların, kiraya verilen alanların aşılarda işgal edilmemesi için; hem de gelir kaybının önlenmesi için gereken tedbirleri alması uygun olacaktır.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Konu ile ilgili Belediyenin Emlak İstimlak Müdürlüğü'nün uyarıldığı, mevzuata uygun işlem yapılmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; gönderilen cevapta konu ile ilgili çalışma başlatıldığına dair veya yapılması gereken kayıtlara ve tahsilata ilişkin bir husus bildirilmemiştir. Bulguda belirtilen hususlar henüz düzeltilmediği için sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 4: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Kamu İdaresinin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin belirlenmediği ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş Hakkı", "Geçiş Hakkı Sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır. Aynı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasında

“Geçiş Hakkının Kapsamı” belirlenmiş, 25’inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarihli 28510 sayılı Resmi Gazete’de “Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik” yayımlanmıştır.

Yönetmelik ile bu faaliyetlerin ücretlendirilmesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Aynı Yönetmelik’te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik’te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği belirtilmiş, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Mezkur Yönetmelikte III. Geçiş Hakkının Tesisi :

A. Geçiş Hakkı Sözleşmesi 1. Sözleşme Serbestisi Geçiş hakkı, elektronik haberleşme hizmeti sunan işletmeciler ve geçiş hakkı sağlayıcıları arasında yapılan geçiş hakkı sözleşmesi ile tesis edilir. Geçiş hakkı sağlayıcıları ile işletmeciler geçiş hakkına ilişkin sözleşmeyi serbestçe yapabilirler. Bu noktada ana ilke, ilgili mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla geçiş hakkının öncelikle tarafların anlaşmasına bağlı olmasıdır.(5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu (EHK) madde 25; Geçiş Hakkı Yönetmeliği madde 6/7, a ve madde 5/1, ç). Geçiş hakkı sağlayıcıları, “geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahipleridir.” (EHK madde 3/1, ş; Geçiş Hakkı Yönetmeliği madde 4/1, g).

Taşınmaz sahipleri, maliki oldukları taşınmazları geçiş hakkı kapsamında kullanacak olan gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri ve kamu kurum ve kuruluşlarıdır. Taşınmaz üzerinde hak sahipleri ise geçiş hakkına konu olan taşınmaz üzerinde irtifak hakkı gibi bir sınırlı aynî hak sahibi olan gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri ve kamu kurum ve kuruluşlarıdır. (Geçiş Hakkı Yönetmeliği madde 4/1, k, madde 41, /1). Sözleşmenin diğer tarafı olan işletmeciler ise: EHK madde 3/1, z ve Geçiş Hakkı Yönetmeliği madde 4/1, ğ uyarınca yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketler(dir).

Yetkilendirme, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından elektronik haberleşme

hizmetlerinin sunulması ve/veya elektronik haberleşme şebekesinin sağlanmasını teminen bir takım şirketlerin kayıt altına alınmasını ve bu kayıt ile beraber söz konusu şirketlerin belirli hak ve yükümlülükler ile donatılmasını ifade eder (EHK, madde 3/1, c). İşletmeciler, elektronik haberleşme altyapısı kurmak amacıyla geçiş hakkı talep ettikleri güzergâhı kullanabilmek için Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'ndan öncelikle bir kullanım onayı almak zorundadırlar. Bakanlıkça verilen kullanım onayı üzerine işletmeciler, bu onayı, kurulacak altyapıya ilişkin proje dosyasını ve BTK tarafından yetkilendirildiklerine ilişkin belgeyi geçiş hakkı sözleşmesine eklemekle yükümlüdürler. Geçiş hakkı sağlayıcıları ile işletmeciler arasındaki geçiş hakkı sözleşmesi de ancak bu onay süreci sonucunda kurulabilir. Bu onay bir kere alındıktan sonra ise işletmeciler ile geçiş hakkı sağlayıcıları, geçiş hakkına ilişkin anlaşma koşullarını ve geçiş hakkı bedelini aralarında karşılıklı olarak serbestçe kararlaştırabilirler. Buna karşılık geçiş hakkına ilişkin sözleşmenin içeriğinin ve geçiş hakkı bedelinin tespitinin, Elektronik Haberleşme Kanunu'ndan ve ayrıca Türk Medeni Kanunu'ndan kaynaklanan bazı sınırları mevcuttur (Geçiş Hakkı Yönetmeliği madde 6/7, a). Taraflar, anlaşma koşullarını belirlerken söz konusu mevzuata ve ayrıca geçiş hakkına ilişkin ilkelerin ruhuna ve amacına aykırı davranamazlar.

01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde yer alan üst sınırları belirten fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı Yönetmelik'in "Geçiş Hakkı Ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde hüküm altına alınmıştır. Yönetmelik'e eklenen Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi incelendiğinde, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde yer alan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler için de ücret tarifesi belirlendiği görülmektedir. Yönetmelik'te açıklanan tarifeye göre, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden en fazla metrekaresi 0,70 TL geçiş hakkı ücreti alınacağı ve söz konusu tutarın her yıl ÜFE oranında güncelleneceği belirtilmiştir. Büyükşehir sınırları içinde yer alan ilçe belediyelerine ücret tarifesinde yer verilmesi, bu yerlerden geçiş hakkı ücretlerini tahsile ilişkin yetkinin ilçe belediyelerinde olduğunu göstermektedir.

Kamu İdaresinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler için elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacı ile altyapı tesisi kuran işletmeler ile sözleşme yapılması ve Yönetmelik'in ekinde yer alan ücret tarifesini geçmemek üzere belediye meclisi kararıyla bir ücret tarifesi belirlenmesi mevzuat gereğidir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamış ve konu hakkında gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmiştir.

Sonuç olarak; gönderilen cevapta konu ile ilgili çalışma başlatıldığına dair veya ücret tarifesi belirlenmesine ilişkin bir husus bildirilmemiştir. Bu nedenle sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 5: 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na Göre Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgaliye Alınmak Suretiyle Kullandırılması

İdare tarafından; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun kapsamında belirtilen yerlerden olmayan, bağımsız kullanıma müsait, dükkân ve işyeri niteliğindeki taşınmazların işgaliye alınmak suretiyle yönetildiği, kiracılar ile Kanun'da bir karşılığı bulunmayan “İşgaliye Sözleşmesi” adıyla bir sözleşme imzalandığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun “İşgal Harcı” başlıklı 52'nci maddesinde; *“Belediye sınırları içinde bulunan aşağıdaki yerlerden herhangi birinin satış yapmak veya sair maksatlarla ve yetkili mercilerden usulüne uygun izin alınarak geçici olarak işgal edilmesi, İşgal Harcına tabidir:*

- 1. Pazar veya panayır kurulan yerlerin, meydanların, mezat yerlerinin her türlü mal ve hayvan satıcıları tarafından işgali,*
- 2. Yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat için işgali,*
- 3. Motorlu kara taşıtlarının park etmeleri için il trafik komisyonlarının olumlu görüşü alınarak belediyelerce şehir merkezlerinde tesis edilen ve işletilen mahallerin çalışma saatleri içinde, taşıtlar tarafından işgali (Bisiklet ve motosikletler hariç)” denilmektedir.*

Aynı Kanun'un 56'ncı maddesi ise işgal harcı açısından, belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifenin alt ve üst sınırını hüküm altına almıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun “Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde; Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

2464 sayılı Kanun'un 52'nci maddesinde sayılan yerlerden olmayıp işgaliye karşılığı ihalesiz kiraya verilen taşınmazların, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını teminen 2886 sayılı Kanun'a göre ihale yoluyla kiralanması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Konu ile ilgili olarak Emlak İstimlak Müdürlüğünün mevzuata uygun işlem yapmasının sağlanacağı belirtilmesine karşın; konu ile ilgili çalışma başlatıldığına dair bir husus bildirilmemiştir.

Sonuç olarak; bulguda belirtilen husus henüz düzeltilmediği için sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 6: Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazların Yapı Ruhsatının Bulunmaması

Belediyenin kiraya verdiği taşınmazların yapı ruhsatı olmaksızın faaliyet gösterdiği tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 5'inci maddesine göre yapı; karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve müteharrik tesislerdir. İmar Kanunu'nun 21'inci maddesine göre, bu Kanun kapsamına giren bütün yapılar için, Kanun'da belirtilen istisnalar dışında, belediye veya valiliklerden yapı ruhsatı alınması gerekmektedir. Kanun'un 22'nci maddesinde ruhsatın nasıl alınacağına dair detaylara yer verilmiştir. Buna göre yapı sahipleri veya kanuni vekillerinin, yapı ruhsatı almak için belediye veya valilik bürolarına müracaat etmeleri gerekmektedir.

Müracaat dilekçesine sadece tapu, mimari proje, statik proje, elektrik ve tesisat projeleri, resim ve hesapları, röperli veya ebatlı kroki eklenmesi gereklidir. Kanun'un 26'ncı maddesinde ise, kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak veya yaptırılacak yapılar için daha kolay bir süreç getirilmiş, uygulama imar planlarında o maksada tahsis edilmiş ve mülkiyeti belgelenmiş olmak kaydıyla uygulama projesinin ön hazırlık dokümanı niteliğindeki avan proje ile yapı ruhsatı alınabileceği belirtilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Konu ile ilgili belediye birimlerinin mevzuata uygun işlem yapmalarının sağlanacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların yapı ruhsatlarının alınması gereklidir.

BULGU 7: Belediye Gelir Kalemlerinden Bazılarına İlişkin Tahakkuk Tahsilat Oranlarının Düşük Olması

İdare tarafından tahakkuku yapılan bazı gelir kalemlerinin tahsilat oranlarının düşük olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesi, belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler vermiş ve sorumluluk yüklemiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve Sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde; gelirlerin ve alacakların tahsili işlerinin muhasebe yetkilisinin yürüteceği ve bu işlerin yapılmasından sorumlu tutulacağı, 38'inci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları, ifade edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir "ihbarname" düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, 7 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir "ödeme emri" düzenlenerek tebliğ edilmelidir. Düzenlenen ödeme emrinde kişiye, borcunu zamanında ödemez veya mal bildiriminde bulunmazsa borcunun cebren tahsil edileceği ve mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile cezalandırılacağı, mal bildirimini gerçeğe aykırı surette yaptığı takdirde ise 3 aydan 1 yıla kadar hapis ile cezalandırılacağı bildirilmelidir. Ödeme emri üzerine hala ödeme yapılmamış ise "Haciz Varakası" düzenlenmeli ve haciz işlemlerine başlanmalıdır. Bununla birlikte istenen bilgileri zamanında vermeyenler için hem adli para cezası hem de hapis cezası öngörülmüş, bu suçların takibi için ise idarenin o mahaldeki en büyük memuruna Cumhuriyet Savcılığına ihbar yükümlülüğü getirilmiştir.

Yukarıda anılan Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde üst yönetici ve muhasebe yetkilisine gelirlerin toplanması konusunda sorumluluklar yüklenmiş olmasına rağmen; cari yıl tahakkuk ve tahsilat miktarları incelendiğinde;

2023 yılı Bütçe Gelirlerini gösteren aşağıdaki tablolarda bazı gelir kalemlerinde Vergi Gelirleri tahsilat oranının düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 10: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	76.948.000,00	56.792.648,44	671.853,97	56.120.794,47	72,93
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	29.702.000,00	30.010.995,14	70.238,91	29.940.756,23	100,80
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	42.500.000,00	67.833.128,05	0,00	67.833.128,05	159,61
05- Diğer Gelirler	391.630.000,00	300.259.396,01	21.371,35	300.238.024,66	76,66
06-Sermaye Gelirleri	139.200.000,00	123.599.421,47	99.674,58	123.499.746,89	88,72
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-175.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	679.805.000,00	578.495.589,11	863.138,81	577.632.450,30	84,97

Tablo 11: 2023 Yılı Vergi Gelirleri Tahsilatı Ayrıntı Cetveli

HESAP ADI	DEVREDEN TAHAKKUK	2023 YILI TAHAKKUK	TOPLAM TAHAKKUK	2023 TAHSİLATI	TAHS. ORANI%
Beyana Dayanan Gelir Vergisi	0	131,42	131,42	0,2	0,15
Bina Vergisi	4.497.855,57	16.481.666,59	20.979.522,16	19.568.755,93	93,28
Arsa Vergisi	551.652,03	2.178.080,77	2.729.732,80	2.403.208,83	88,04
Arazi Vergisi	909.523,42	804.899,38	1.714.422,80	1.209.396,82	70,54
Haberleşme Vergisi	0,00	66.035,25	66.035,25	66.035,25	100,00
Konutlara Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi	0,00	18.346.784,12	18.346.784,12	18.346.784,12	100,00
İşyerlerine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi	0,00	2.735.212,75	2.735.212,75	2.735.212,75	100,00
İlan ve Reklam Vergisi	1.190.316,81	60.878,69	1.251.195,50	541.917,52	43,31
Biletle Girilen Yerlere Ait Eğlence Vergisi	725,00	0,00	725,00	0,00	0,00
Konutlara Ait Çevre Temizlik Vergisi	161,04	233,08	394,12	0,00	0,00
İşyeri ve Diğer Şekillerde Kullanılan Binalara Ait ÇTV	1.339.672,85	321.745,21	1.661.418,06	1.156.027,34	69,58
İşgal Harcı	450.943,25	1.522.571,80	1.973.515,05	985.956,56	49,96

İşyeri Açma İzni Harcı	3.907,00	89.689,27	93.596,27	85.846,53	91,72
Tellallık Harcı	0,00	55.510,86	55.510,86	55.510,86	100,00
Toptancı Hali Resmi	0,00	5.290.015,50	5.290.015,50	5.290.015,50	100,00
Konutlara Ait Yapı Kullanma İzni Harcı	93,75	187.920,56	188.014,31	187.663,95	99,81
İşyerlerine Ait Yapı Kullanma İzni Harcı	0,00	13.660,14	13.660,14	12.089,14	88,50
Konutlara Ait Bina İnşaat Harcı	13.967,86	1.873.526,88	1.887.494,74	1.765.309,97	93,53
İşyerlerine Ait Bina İnşaat Harcı	0,00	18.658,71	18.658,71	203,00	1,09
İfraz ve Tevhit Harcı	14.045,00	325.595,00	339.640,00	331.130,00	97,49
Plan ve Proje Tasdik Harcı	5.545,73	267.208,50	272.754,23	259.017,40	94,96
Zemin Açma ve Toprak Hafriyatı Harcı	329,09	103.061,72	103.390,81	99.844,76	96,57
Diğer Harçlar	11.393,05	1.049.264,29	1.060.657,34	1.020.868,04	96,25
TOPLAM	8.990.131,45	51.792.350,49	60.782.481,94	56.120.794,47	

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Vadesi geçen borçlarla ilgili yasal süreçler başlatıldığını, takip işlemlerinin devam ettiğini belirtmiştir.

Sonuç olarak; tahsilat oranlarının düşük seviyede gerçekleşmemesi için tahsil ve takip hususunda yukarıda mezkûr mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Öngörülen Azami Sürede Banka Hesabına Aktarılmaması

Bankaların kredi kartı ve internet bankacılığı üzerinden yapılan tahsilatların azami süre olan 20 gün içerisinde Kamu İdaresinin mevduat hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

08.03.2019 tarih ve 30708 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği’nin “Uygulama ve Kullanılacak Araçlar” başlıklı 5’inci maddesinde; kurumların faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurt içinde yerleşik bankaları kullanabilecekleri, yurt içinde yerleşik bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

Buna göre, Kamu İdaresinin yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yaptıkları tahsilatlarının azami 20 gün içerisinde kamu idaresinin kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması gerekmektedir.

Kamu İdaresinin banka hesap ve kayıtları incelendiğinde; kredi kartı tahsilat tutarlarının 20 gün içerisinde kamu idaresi banka hesaplarına aktarılmadığı, tahsilatların kredi kartı ile gerçekleştirilen işlemi izleyen günden itibaren 20'inci günden sonra kamu idaresinin banka hesaplarına aktarıldığı tespit edilmiştir.

Bu durumda, mevcut uygulama ile bankalar tarafından kredi kartı ve internet bankacılığı tahsilatları mevzuatta belirtilen azami 20 gün içinde gönderilmediğinden, Kamu İdaresi tarafından söz konusu nakit değerlendirilememekte ve dolayısıyla elde edecek gelirden mahrum kalınmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Belediyenin Vakıfbank ve Ziraat Bankası'na ait Kredi Kartı ve İnternet Bankacılığını kullandığını, ilgili bankalarla iletişime geçirilerek mevzuata uygun işlem yapılmasının sağlanacağını bildirmiştir.

Sonuç olarak; Kamu İdaresinin bankalar ile yapmış olduğu kredi kartı tahsilat sözleşmelerinin gözden geçirilerek Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği ile uyumlu hale getirilmesi ve kredi kartı ile yapılan tahsilatların Kamu İdaresinin kamu sermayeli banka hesaplarına azami 20 gün içerisinde aktarılması gerekmektedir.

BULGU 9: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Alımlarda Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımı ile hizmet alımına ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2023 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci Maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında; Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu

idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı ve mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı ifade edilmiştir.

Tablo 12: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Alımlarda Ödenek Sınırı Aşımı

21/ f	Bütçe	Harcama	%10'u Aşan Tutar
Mal Alımı	12.430.000,00 TL	5.652.290,42 TL	4.409.290,42 TL
22/ d	Bütçe	Harcama	%10'u Aşan Tutar
Mal Alımı	113.558.900,00 TL	94.806.168,45 TL	83.450.278,45 TL
Hizmet Alımı	225.832.300,00 TL	209.528.191,76 TL	186.944.961,76 TL
TOPLAM	339.391.200,00 TL	304.334.360,21 TL	270.395.240,21 TL

Yapılan incelemede, Belediye tarafından 2023 yılında, mal alımları için 21/f kapsamında 12.430.000 TL ödenek ayrıldığı, 5.652.290 TL tutarında mal alımı yapılmak suretiyle bütçeyle ayrılan ödeneğin % 45,47 'si oranında harcama yapıldığı; 22/d kapsamında mal alımları için 113.558.900 TL ödenek ayrıldığı ve 2023 yılı içinde toplam 94.806.168 TL tutarında mal alımı yapılmak suretiyle bütçeyle ayrılan ödeneğin % 83,48 'i oranında harcama yapıldığı, hizmet alımları için toplam 225.832.300 TL ödenek ayrıldığı ve yılı içinde 22/d kapsamında toplam 209.528.191 TL tutarında hizmet alımı yapılmak suretiyle, bütçeyle ayrılan ödeneğin % 92,78 'i oranında harcama yapıldığı, ancak kanun hükmü gereği %10'u aşan söz konusu mal alımı harcamaları için alınması gereken Kamu İhale Kurumu uygun görüşünün alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunulmamıştır. Gönderilen cevapta konu ile ilgili belediye birimlerinin uyarıldığı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, bütçede bu amaçla tahsis edilmiş toplam ödeneklerin %10'unun aşmaması, aşımın söz konusu olabileceği durumlarda Kamu İhale Kurulundan önceden uygun görüş alınması gerekmektedir.

BULGU 10: Bazı Mal Ve Hizmet Alımlarının Doğrudan Temin Limiti Altında Kalınmak Amacıyla Parçalara Bölünerek Gerçekleştirilmesi

Kurumun aynı nitelikte sayılabilecek mal ve hizmetler için yıl içerisinde parçalı alım yaptığı görülmüştür.

Bilindiği üzere kamu idarelerinin kaynaklarını etkin, verimli ve yerinde kullanma zorunluluğunu, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu kamu mali yönetiminin temel ilkelerinden biri olarak belirlemiştir. Diğer taraftan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda

kamu alımlarının en uygun ve ekonomik biçimde ve belirlediği ilkeler çerçevesinde temininin usullerini saymıştır. İlgili Kanun'un temel ilkeleri belirleyen 5' inci maddesinde diğer esaslarla beraber aynen "...Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez..." hükmü yer almaktadır.

Ereğli Belediyesinin yıl içinde yapmış olduğu mal ve hizmet alımlarına bakıldığında genel olarak doğrudan temin metodunun kullanıldığı görülmüştür. Bu durum yıl içerisinde aynı alımlardan birkaç defa yapılmasına ve kısıtlı kaynakların etkin kullanılmamasına sebep olmaktadır. Çeşitli birimlerin ortak ihtiyaçlarının yıllık bazda tespit edilerek yılda bir veya iki defada ihale yolu ile karşılanmasının kanunun temel ilkelerine daha uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır.

Sonuç olarak; sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 11: Kanun Gereğince Kadınlar ve Çocuklar İçin Açılması Zorunlu Konukevlerinin Açılmaması

Kanun hükümlerine göre idare tarafından kadınlar ve çocuklar için açılması zorunlu konukevinin açılmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinin a bendine göre; büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır.

Kadın konukevleri, fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete uğrayan kadınların, şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanmak suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır.

Kadın konukevlerinden hizmet alan kadınların durumlarının, aileleri ya da eşleri ile olan anlaşmazlıklarının incelenmesi ve sorunlarının giderilmesine yönelik mesleki çalışmalar yapılmaktadır. Söz konusu kadın ve beraberindeki çocuklarına doğrudan ya da ilgili kurumlara yönlendirmek suretiyle güvenlik, danışmanlık, tıbbi destek, geçici maddi yardım, kreş, mesleki eğitim kursu, grup çalışmaları, sosyal, sanatsal ve sportif faaliyetler vb. alanlarda destek sunulmaktadır.

Mağdur kadınlar ve çocuklar için açılması zorunlu konukevlerinin açılması gereklidir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen konuda itirazda bulunmamıştır. Konukevleri için yer tespit çalışmalarının devam ettiği belirtilmiştir. Ancak gönderilen cevapta konu ile ilgili çalışma başlatıldığına dair bir husus bildirilmemiştir.

Sonuç olarak; konu ile ilgili bir çalışma bildirilmediğinden sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 12: Hafriyat ve İnşaat Atıklarının Kontrolü ile Gelir Takibinin Yerine Getirilmemesi

Yapılan incelemede idare tarafından belirlenmiş, kurulan veya işletilen bir hafriyat toprağı ve inşaat atığı döküm ve bertaraf sahasının bulunmadığı, büyükşehir belediyesi ücret tarife cetvelinde hafriyat toprağı ve inşaat atığı toplama, taşıma ve bertarafına ilişkin bir ücret belirlenmediği, hafriyat toprağı ve inşaat atıklarını toplama ve taşımaya ilişkin idarece yetkilendirilmiş bir kuruluş olmadığı için kamuoyuna ilan edilmediği görülmüştür.

Yukarıda sayılan sebeplerden ötürü mücavir alan sınırları içerisinde gerçekleştirilmekte olan hafriyat toprağı ve inşaat atıklarının taşınması, biriktirilmesi ve bertaraf faaliyetlerinin denetlenmediği, yıl içinde biriken, toplanan ve bertaraf edilen hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarına ilişkin istatistiki bilgi elde edilememesi sebebiyle yıl sonlarında Valiliğe bildirim yapılmadığı görülmüştür.

Gerek 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, gerekse de Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, büyükşehir belediyelerine hafriyat toprakları ve inşaat/yıkıntı atıklarının takip ve kontrolü hususunda önemli görevler vermektedir.

Ülkemizde kentleşmenin ve inşaat faaliyetlerinin hızla artması nedeniyle, hafriyat toprakları ve inşaat atıklarının çevresel etkileri önemli seviyelere gelmiştir. Bu sebeple kamu idaresi açısından hafriyat atıklarını bertaraf, takip ve kontrolü ile ilgili tedbirlerin alınmasının, hem çevrenin korunması hem de önemli gelir kalemi olması sebebiyle mevzuatta belirtilen sorumlulukların yerine getirilmesinin elzem olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında "18.03.2004 Tarihli Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları Kontrolü Yönetmeliği" gereğince hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları, geri kazanım tesisleri ile depolama sahalarını belirlemek ve depolama sahalarının yer seçimini yapmak Büyükşehir Belediyelerinin yetkisinde olduğu için Konya Büyükşehir Belediyesi'ne hafriyat sahasının yer tahsisi talep edildiğini; ancak geçen süre boyunca Konya Büyükşehir Belediyesi

yer tahsisi yapmadığını bildirmiştir.Yer tahsisi ile ilgili işlemlerin bu yıl içinde Konya Büyükşehir Belediyesi ile sözlü ve yazılı istişareler yapılarak çözüme kavuşturulacağını Yer tahsisinin gerçekleştirilmesinin ardından gereken düzenlemelerin yapılacağını belirtmiştir.

Sonuç olarak; Kamu İdaresi cevabında 18.03.2004 tarihli Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları Kontrolü Yönetmeliği gereğince hafriyat depolama sahalarının yer seçimini yapmak Büyükşehir Belediyelerinin yetkisinde olduğu için Konya Büyükşehir Belediyesi'ne hafriyat sahası olarak kullanılmak üzere yer tahsisi talebinde bulunulduğunu; fakat geçen süre boyunca Konya Büyükşehir Belediyesinin yer tahsisi yapmadığını belirtmesine rağmen; mezkur "Ereğli İlçesi Yazlık Mahallesi Hafriyat Atıklarının Kaldırılması" konulu 24.02.2021 tarihli Ereğli Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü'nün Konya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığına gönderdiği yazı; "hafriyat ve inşaat atıkları taşıma izin belgesi düzenlenmesi, taşıma araçlarına GPS takip sistemi kurulması, Büyükşehir Belediyesince belirlenen hafriyat döküm sahalarına yapılan dökümlerin kontrolünün yapılması ve belirlenen döküm sahalarının dışındaki sahalara izinsiz dökülen hafriyatların tespit edilip cezalandırılması işlemlerinin Büyükşehir Belediyesince yapılması gerektiği belirtilerek; ilgili işlemlerin yapılmasının ve dilekçe sahibi muhtara bilgi verilmesi için mezkur mahallenin muhtarının talebi"nin Konya Büyükşehir Belediyesine iletilmesinden ibaret olup; hafriyat sahalarının belirlenmesi talebi bulunmayan, bulgumuzdaki hususları karşılamayan ve güncel olmayan (24.02.2021 tarihli) bir yazıdır.

Halbuki önce hafriyat için uygun olan yerlerin ilçe belediyesi tarafından belirlenip; daha sonra belirlenen yerlerin adreslerinin Büyükşehir Belediyesine yazılı olarak verilmesi gereklidir. Ancak bu işlemlerin ilçe belediyesi tarafından yapılmadığı anlaşılmaktadır. Kamu İdaresi cevabında hafriyat sahası yer tahsisinin gerçekleştirilmesinin ardından raporda detayı belirtilen hususlar için düzenlemeler yapılacağını belirtmesine karşın; konu ile ilgili bulgumuzdan sonra da fiiliyata yönelik bir çalışma veya yazışma bildirmemiştir.

BULGU 13: Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

Kurumun 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabında yer alan tutarın gerçeği yansıtmadığı, Duran Varlıklar Amortisman Defterinin tutulmadığı ve takasa konu edilen taşınmazlarla ilgili muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmeliğin 491'inci

maddesinde ise; idarelerce tutulacak defterler arasında Duran Varlıklar Amortisman Defterinin olduğu ve bu deftere nasıl kayıt yapılacağı ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Bununla beraber 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğünün 47 Sıra No.’lu Genel Tebliği’nin “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6’ncı maddesinde amortisman ve tükenme payı süresinin, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Tebliğ’in 9’uncu maddesinde; amortisman tabi her bir varlığın Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemelerde Belediyenin 2023 yılı bilançosunda 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabında yer alan (Eksi) -114.282.480 TL’lik tutarın gerçeği yansıtmadığı anlaşılmıştır. Bu durum Belediyenin aktifinde bulunan duran varlıkların her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olmasından ve Duran Varlıklar Amortisman Defterinin kullanılmamasından kaynaklanmaktadır. Bu itibarla, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabının tam ve güvenilir bilgi vermesini teminen Duran Varlıklar Amortisman Defterinin tutulması gereklidir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Mevzuata uygun işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; gönderilen cevaptan bulguda belirtilen hususların henüz düzeltilmediği ve ilgili defterin henüz tutulmadığı anlaşılmaktadır. Bulguda belirtilen hususlar henüz düzeltilmediği için sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 14: Belediye Sınırları İçerisinde Yapılmış Olan Kamulaştırma Bilgilerinin Tapu İdaresinden Alınmaması ve Emlak Vergisi Bilgilerinin Güncellenmemesi

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, belediyeler tarafından tahsil edilen ve önemli bir gelir kalemi olan emlak vergisini güvence altına almak amacıyla Tapu idaresine, kamulaştırma işlemleri, devir gibi mülkiyet değişimlerini ilgili belediyeye bildirme zorunluluğu getirmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun “Kamulaştırma Bedelinin Mahkemece Tespiti ve Taşınmaz Malın İdare Adına Tescili” başlıklı 10’uncu maddesinde; “...*Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu*

dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir. ”,

“Vergilendirme” başlıklı 39’uncu maddesinde;

“*Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur.*” hükümleri, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun “Bildirim Verme ve Süresi” başlıklı 23’üncü maddesinde;

“*Bu Kanun’un 33’üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dahil) emlak vergisi bildirim verilmesi zorunludur. Emlâkin bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilir.*” “*Vergi Değerini Tadil Eden Sebepler*” başlıklı 33’üncü maddesinde; “...6. Bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi (Araziden bir kısmının istimlak edilmesi de ifraz hükmündedir.)”

“*Usul Hükümleri*” başlıklı 37’nci maddesinde; “*Bu Kanunda geçen “Vergi dairesi” tabiri, belediyeleri ifade eder.*”

“*Ödeme Süresi*” başlıklı 30’uncu maddesinde;

“*Devir ve ferağı yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15’inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir.*” hükümleri,

15/6/2022 tarihli ve 7410 sayılı Kanun’un 22’nci maddesiyle adı "Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Kanunu" olan 6083 sayılı Kanunun “Döner Sermaye” başlıklı (Değişik:10/6/2022-7410/23 md.) 8’inci maddesinde;

“(6) *Genel Müdürlük, ürettiği her türlü tapu, kadastro, harita ve arşiv bilgi ve belgeleri ile sunduğu hizmetlerden gelir elde etmek üzere merkez veya bölge müdürlükleri bünyesinde döner sermaye işletmeleri kurar. (7) (Ek: 3/6/2014-6544/ 1 md.) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, köy tüzel kişileri ve kalkınma ajanslarının kanunlarla sayılan görevleriyle ilgili yapılacak tapu işlemlerinden ve veri paylaşımından döner sermaye hizmet bedeli tahsil edilmez. Veri paylaşımına ilişkin protokol veya sözleşmelerde, döner sermaye hizmet bedellerinin ödenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenebilir.*” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinin aksine, gayrimenkul mülkiyetinin kamu tüzel kişiliği adına tescil edildiği kamulaştırma işlemlerinin, mevzuat gereği belediyeye bildirilmemiş olması sonucunda; kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan

gayrimenkullere ilişkin daha önceden beyanname verilip verilmediği, emlak vergisi ödenip ödenmediği kontrol edilememektedir.

Bildirim yapılmamış olması nedeniyle beyanname verilmiş olan gayrimenkullerde kamu adına tescil tarihinden sonra tahakkuk yapılmaması gerekirken, eski malik adına tahakkuk yapılmaya devam etmesi gibi hatalar sonucu ortaya çıkan emlak vergisinden kamulaştırmayı yapmış olan kamu kurumunun müteselsil sorumluluğunun devam etmesi riskleri oluşmaktadır. Kurumun taşınmaz gelirlerinin incelenmesi sonucu, belediye sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerinin Ereğli İlçe Tapu Müdürlüğü tarafından Ereğli Belediyesine bildirilmediği tespit edilmiştir.

Yukarıda açıklanan gerekçelerden dolayı, Tapu idaresinin özellikle Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanunu kapsamındaki işlemler konusunda ilgili belediyeleri bilgilendirmesi; 6083 sayılı Kanun çerçevesinde veri paylaşımı sağlaması; bu bilgilendirme ve paylaşımın Tapu Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) kapsamında gerekli teknolojik altyapı kullanılarak sistemli ve zamanlı olması; belediye tarafından bilgilendirme ve paylaşım takibinin yapılarak emlak vergisi gelirlerinin ve mali tablolarının güvenceye kavuşturulması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Tenkit ve tavsiyelere uygun işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; bulguda belirtilen hususların kontrolü için sonraki denetimlerde konunun takip edilmesi gereklidir.

BULGU 15: Hacedilemeyen Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi

Kamu İdaresinin hacedilemeyen gelirlerini teşkil eden vergi, resim ve harçların tahsil edildiği banka hesabında, haczi kabil diğer para, alacak ve gelirlerin de bulunduğu, dolayısıyla hacedilemeyen gelirlerin ayrı banka hesaplarında izlenmediği görülmüştür.

2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun "Haczi Caiz Olmayan Mallar ve Haklar" başlıklı 82'nci maddesinde; devlet malları ile mahsus kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczolunamayacağı belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları Başlıklı" 15'inci maddesinde; belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı

bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez denilmek suretiyle Kamu İdaresinin haczi mümkün olmayan gelirleri sayılmıştır.

Kamu İdaresinde vergi, resim, harç ve maaş hesabı, vergi gelirleri pos hesabı, büyükşehir belediyesi şartlı bağış hesabı, hgs geçiş ücreti hesabı, su tahsilat hesabı, sosyal yardım hesabı, kira geliri hesabı vb. şekilde ayrı ayrı hesaplar açılmaktadır. Fakat vergi, resim, harç ve maaş hesabına diğer hesaplardan virman yapılarak söz konusu hesabın havuz hesap olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle, Kamu İdaresinin haczedilemeyen gelirleri ile haczedilebilir gelirleri havuz hesap olarak kullanılan vergi, resim, harç ve maaş hesabında birleşmektedir. Kamu İdaresinin haczedilemeyen gelirlerini ayrı hesapta tutmayarak haczi kabil gelirlerle ortak havuz hesabında birleştirmesi, bu hesaptaki bakiyenin vergi, resim ve harç gelirlerinden mi yoksa haczedilebilir gelirlerden mi oluştuğunun belirlenmesini imkânsız hale getirmektedir.

Borçlu Kamu İdaresince haczi kabil olmayan paralar ile haczi mümkün olan paraların aynı hesapta toplanmasının ve birbirine karıştırılmasının, haczedilemezlik hakkından feragat edilmektedir.

İcra hukukunda haczedilemezlik kuralı istisna olup; 5393 sayılı Kanun'da belirtilen hükmün, kamu hizmeti gören ve tüzel kişiliğe haiz kamu idareleri için hukuk devletinde teminat altına alınmış bir güvence oluşturmayı amaçlamaktadır. Ancak söz konusu güvencenin tesis edilebilmesi için havuz hesabı uygulamasının sonlandırılması, haczedilemeyen gelirler ile haczi kabil varlıkların ayrı hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen hataya itirazda bulunmamıştır. Gönderilen cevapta tenkite uygun olarak Belediyenin diğer hesaplarıyla ilgili vergi gelirinin ayrılması için çalışma yapılacağı belirtilmesine rağmen; yapılan herhangi bir uygulama bildirilmemiştir.

Sonuç olarak; bulguda belirtilen konuya sonraki denetimlerde dikkat edilmesi gereklidir.

BULGU 16: Yevmiye Defterinde Boş Yevmiyeler Olması ve Geriye Dönük Kayıt Yapılması

Kamu İdaresinin 2023 yılı yevmiye kayıtları incelendiğinde, boş yevmiye kayıtları olduğu ve geriye dönük kayıt yapıldığı görülmüştür.

23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Kayıt Düzeni ve Kayıt Düzeltmesi” başlıklı 18’inci maddesinde; kamu idarelerinin muhasebe birimlerinin, muhasebe işlemlerini, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında “1” den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydedeceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Temel Muhasebe Kavramları ve İlkeler ile Genel Yönetim Muhasebe Standartları, Kuralları ve Uygulanması” başlıklı 42’nci maddesinde; kurumların muhasebesinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde yer alan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in “Yevmiye Sistemi, Muhasebeleştirme Belgeleri ve Açılış Kayıtları” başlıklı 43’üncü maddesinde ise; muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)’den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği belirtilmiştir. Bu yevmiye numaralarının, gerek yevmiye defteri gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarına esas olacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan Yönetmelik hükümlerine göre Kamu İdaresinin yevmiye kayıtlarını müteselsil numaralandırarak düzenlemesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede 09.10.2023 tarihli 5086 no.lu yevmiyeden sonra gelen, geriye yönelik olarak 141 yevmiye numarası ile başlayıp kesintisiz olarak 1047 yevmiye numarasına kadar devam eden ardışık 906 yevmiye kaydının 19 Aralık 2023 tarihinde gönderildiği tespit edilmiştir. Ayrıca yevmiye defterinde yapılan inceleme neticesinde, 5 tane yevmiye numarasının boş bırakıldığı görülmüştür. Yevmiye defterindeki boş yevmiyelerin muhasebe ilkeleri ve ilgili yasal düzenlemelere uygun olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen konulara itirazda bulunmamıştır. “Belediyemizce İçişleri Bakanlığı (E-Belediye) sistemi kullanılmakta olup sistemden kaynaklı boş yevmiyeler oluşmuştur. 2024 yılından itibaren işlemler uygun şekilde yapılmaktadır.” denilmiştir.

Sonuç olarak; bulguda belirtilen konuların düzelip düzelmediğinin sonraki denetimlerde

takip edilmesi gereklidir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınır Mallara İlişkin Dönem Sonu İşlemlerinin Mevzuat Hükümlerine Göre Yürütülmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Denetim görüşünün dayanakları" Bölümünün 12. maddesinde "Kiraya Verilen Taşınmazlarla İlgili Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması ve Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında İzlenmemesi" başlığıyla yer almaktadır.
Tapuda Kayıtlı Olan Bir Kısım Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Görünmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Denetim görüşünün dayanakları" Bölümünün 5. maddesinde "Taşınmazlara İlişkin Değer Tespit İşlemlerinin Tamamlanmaması" bulgu başlığı altında ve Diğer Bulgular bölümünde "Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar İle İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi" bulgu başlığı altında yer almaktadır.

Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Denetim görüşünün dayanakları" Bölümünün 18. maddesinde aynı bulgu başlığıyla yer almaktadır.
Bazı Mal Ve Hizmet Alımlarının Doğrudan Temin Limiti Altında Kalınmak Amacıyla Parçalara Bölünerek Gerçekleştirilmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Diğer bulgular" Bölümünün 10. maddesinde aynı bulgu başlığıyla yer almaktadır.
Hafriyat ve İnşaat Atıklarının Kontrolü ile Gelir Takibinin Yerine Getirilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, 2023 yılı Raporunun " Diğer Bulgular" Bölümünün 12. maddesinde aynı bulgu başlığıyla yer almaktadır.
Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi ve Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Diğer bulgular" Bölümünün 4. maddesinde "Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması" bulgu başlığıyla yer almaktadır.
Yevmiye Sisteminin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği Hükümlerine Aykırı Olarak Boş Yevmiyeler İçermesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Diğer bulgular" Bölümünün 17. maddesinde "Yevmiye Defterinde Boş Yevmiyeler Olması ve Geriye Dönük Kayıt Yapılması"

			bulgu başlığıyla yer almaktadır.
Taşınmazların Amortisman Hesabı ve Bunlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Rapor'da "Bir Kısım Taşınmazların Kaydının ve Değer Tespitlerinin Yapılmaması Nedeniyle Amortisman Hesabının Gerçeği Yansıtılmaması", "Bazı Maddi Duran Varlıkların Amortisman Ayırma İşlemlerinin Hatalı Yapılması" ve "Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması" bulgu başlıklarıyla yer almaktadır.
Belediye Tarafından Kamu Kurumlarına Yapılan Tahsislerin Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Denetim görüşünün dayanakları" Bölümünün 8. maddesinde "Tahsisli Kullanılan Taşınmazların ve Belediyenin Başka Kurumlara Tahsis Ettiği Taşınmazların Kayıtlarda Görülmemesi, Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve Amortisman Ayrılmaması" bulgu başlığı altında yer almaktadır.

Belediyeye Ait Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Denetim görüşünün dayanakları" Bölümünün 5 maddesinde "Taşınmazlara İlişkin Değer Tespit İşlemlerinin Tamamlanmaması" bulgu başlığı altında ve Diğer Bulgular bölümünde "Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar İle İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi" bulgu başlığı altında yer almaktadır.
Belediyeye Tahsisi Yapılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Denetim görüşünün dayanakları" Bölümünün 8. maddesinde "Tahsisli Kullanılan Taşınmazların ve Belediyenin Başka Kurumlara Tahsis Ettiği Taşınmazların Kayıtlarda Görülmemesi, Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve Amortisman Ayrılmaması" bulgu başlığı altında yer almaktadır.